

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Luboš Vavro

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

Luboš Vavro

**Porovnání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe
na vybrané střední škole**

**Comparison of potential occupational risks in the performance
of professional training at selected secondary school**

Bakalářská práce

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jaroslava Hanušová, Ph.D.

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Porovnání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe na vybrané střední škole vypracoval pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 31. března 2014

.....

podpis

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování paní PhDr. Jaroslavě Hanušové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady, věcné připomínky, vstřícnost, podporu a velkou trpělivost.

.....

podpis

VAVRO, Luboš. *Porovnání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe na vybrané škole*. [Comparison of potential occupational risks in the performance of professional training at selected secondary school]. Praha, 2014. 77 s., [16] s. příl., Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta. Katedra pedagogiky.

ANOTACE:

Bezpečnost a ochrana zdraví, nejen při odborné praxi žáků na školách, je velmi důležitým hlediskem. Je neodmyslitelnou součástí denního života. Provází nás na každém kroku. V každé minutě.

Bakalářská práce na téma „Porovnání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe na vybrané střední škole“ je rozdělena do dvou částí. V teoretické části je v jednotlivých kapitolách všeobecně popsána bezpečnost a ochrana zdraví, dále jsou zmíněny také základní pojmy v oblasti BOZP, legislativa bezpečnosti při odborné praxi, klasifikace úrazů, kategorie pracovních činností aj. Ve druhé, praktické části, jsou zpracovány výsledky kvantitativního dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno mezi žáky vybraných oborů I. a IV. ročníků Střední odborné školy energetické a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnické školy v Chomutově.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit postoje a názory žáků k možným pracovním rizikům při výkonu odborné praxe, vnímání bezpečnosti práce, ochrany při práci a legislativní ochrany ve své budoucí profesi zdravotnického asistenta a strojníka požární ochrany. Vyhodnotil jsem i představy žáků o rizikovosti a prestiži jejich budoucí profese. Tyto zjištěné výsledky jsem porovnal jednak mezioborově, tj. zdravotnický asistent vs. strojník požární techniky, ale i mezi žáky I. a IV. ročníků vybraných oborů.

Na základě těchto zjištění jsem navrhl několik doporučení, která by se mohla realizovat při odborné praxi a odborném výcviku na naší škole.

KLÍČOVÁ SLOVA: zdravotnický asistent, strojník požární techniky, pracovní rizika, odborná praxe, bezpečnost práce.

VAVRO, Luboš. *Porovnání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe na vybrané škole*. [Comparison of potential occupational risks in the performance of professional training at selected secondary school]. Praha, 2014. 77 p., [16] p. enc., Bachelor thesis (Bc). Charles University in Prague. Faculty of Education. Department of Education.

ANNOTATION:

Safety and health protection not only during pupils 'professional training at schools is a very important aspect. It is an essential part of daily life. It accompanies us at every step, in every minute.

The thesis with the topic "Comparison of potential occupational risks in the performance of professional training at selected secondary school" is divided into two parts. In the theoretical part are generally described the safety and health protection in individual chapters, next the basic concepts in the field of occupational safety and health are also mentioned, safety legislation in professional training, the classification of work accidents, category of work activities etc. In the second, practical part, are processed results of the quantitative questionnaire survey that were carried out among the pupils of selected study branches of the I.st and IV.th years of the Secondary Vocational Technical School, Business Academy and the Secondary Medical School in Chomutov.

The aim of the thesis was to determine the attitudes and opinions of the pupils to the potential occupational risks in the performance of professional training, the perception of safety at work, protection at work and the legislative protection in the future profession of a medical assistant and engineer of fire protection. i have evaluated the pupils ' ideas about the riskiness and the prestige of their future profession. i have compared the results on the one hand interdisciplinary, i.e. a medical assistant vs. an engineer of fire techniques, but as well as among the pupils of the I.st and IV.th years of selected study branches.

On the basis of these results, i have suggested a few recommendations that could be implemented in the professional training at our school.

KEYWORDS: medical assistant, engineer of fire techniques, occupational risks, professional training, safety work.

Obsah

Úvod	9
1 Úvod do bezpečnosti a ochrany zdraví	11
1.1 Základní pojmy v oblasti BOZP	11
1.1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství	12
1.2 Legislativa BOZ z Evropské unie	13
1.2.1 Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	13
2 Identifikace a hodnocení rizik při výkonu práce	14
2.1 Povinnosti zaměstnavatele k bezpečnosti a ochraně zdraví	15
2.2 Základní pojmy spojené s hodnocením rizika	15
2.3 Kategorizace pracovních činností a identifikace zdrojů nebezpečí	16
2.4 Vymezení rizika	16
2.5 Předcházení rizikům	16
2.5.1 Zařazení rizik v rámci plánu nápravných opatření	17
3 Profesionální poruchy zdraví	17
3.1 Pracovní úrazy	17
3.2 Nemoci spojené s prací	18
3.3 Nemoc z povolání	18
3.4 Ohrožení nemocí z povolání	19
4 Odborné vzdělávání	19
4.1 Organizace praktického vyučování	20
4.2 Zařazování prací do kategorií	20
4.3 Posuzování zdravotní způsobilosti	22
5 Pracovní úraz žáka	22
5.1 Řešení a evidence pracovního úrazu žáka	22
5.2 Desatero bezpečnosti práce pro žáka v odborném nebo praktickém vyučování ..	24
5.3 Rady pro žáky v rámci BOZP	26
6 Odborné vzdělávání vybraných oborů na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole, Chomutov a jejich vzájemná profesní součinnost	27
6.1 Integrovaný záchranný systém	27
6.2 Studijní obor Zdravotnický asistent	27

6.2.1	Způsobilost k výkonu povolání zdravotnický asistent	28
6.3	Studijní obor Strojník požární techniky	29
6.3.1	Způsobilost k výkonu povolání strojník požární techniky	29
7	Definování problému výzkumu	31
7.1	Cíle práce	31
7.2	Výzkumné otázky	32
7.3	Předpoklady	32
8	Metodika výzkumu	33
8.1	Dotazníkové šetření	33
8.1.1	Předvýzkum a jeho zhodnocení	34
8.2	Popis zkoumaného vzorku	35
9	Výsledky dotazníkového šetření	35
9.1	Zpracované údaje jednotlivých údajů dotazníků	35
9.2	Diskuze a komparace dat	64
9.3	Doporučení pro praxi	72
	Závěr	74
	Seznam použitých informačních zdrojů	75
	Seznam příloh	77

Úvod

Nedodržování bezpečnosti je stejný hazard, jako jízda křižovatkou na červenou. Někdy to prostě nemusí vyjít. Nedá se to už vzít zpět a následky bývají mnohdy hroznivé.

Luboš Vavro

Když jsem vybíral mezi možnými tématy bakalářské práce, nejvíce mě oslovilo téma bezpečnosti práce žáků v odborném výcviku. Bezpečnost vnímám jako důležitou součást civilního života. Je věcí stejně potřebnou, jako je získávání vědomostí, dovedností a návyků žáků v průběhu studia. Jaký by asi mělo význam vzdělávání žáků bez úzké souvislosti s ochranou a bezpečností při práci?

Zvláště zvýšené riziko práce při výkonu profese je jistě u zdravotníků a hasičů. Jde o povolání, která spolu při každodenních nenadálých událostech spolupracují jako část složky integrovaného záchranného systému. Mnohdy musí nasazovat i vlastní život, aby zachránili životy druhých. Proto by měli být tito žáci o to více v průběhu vzdělávacího procesu vedeni k osvojení si dobrých návyků ochrany a bezpečnosti při práci.

Ve školství pracuji od roku 2001. Ve funkci vedoucího učitele odborného výcviku a praktického vyučování na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole v Chomutově jsem devátým rokem. Původní profesí jsem elektrikář, a možná právě proto vnímám o to více bezpečnost jako společnou, rovnovážnou a důležitou složku vzdělávacího procesu žáků.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První část teoretická pojednává všeobecně o bezpečnosti a ochraně zdraví a dále zmiňuje základní pojmy v oblasti BOZP, klasifikaci úrazů, kategorie pracovních činností, aj. Definuje také způsobilost k profesi zdravotnického asistenta a strojníka požární techniky. To vše na základě studia odborné literatury. Ve druhé, praktické části, jsou zpracovány výsledky dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno mezi vybranými žáky zkoumaných oborů a vybraných ročníků naší školy.

Domnívám se, že někteří mladí lidé mnohdy ani nemají povědomí o možných rizicích svého nebezpečného konání. Někdy i vědomě hazardují se svými životy. Jsem proto rád, že právě u oborů, u kterých jsem provedl výzkum v rámci bakalářské práce, je

povědomí žáků o bezpečnosti a rizicích, dle mého mínění, na dobré úrovni. Tito žáci si vybrali svoji budoucí profesi i z toho důvodu, aby lidem v nouzi sami pomáhali, a nikoliv pro to, aby byli oni sami těmi zachraňovanými.

Teoretická část

1 Úvod do bezpečnosti a ochrany zdraví

Obecně platí, že pracovní prostředí a výkon pracovních činností je vždy rizikovější než prostředí občanské. Neexistuje totiž bezpečné pracoviště, ani bezpečná práce. Vždy je pouze jen méně či více nebezpečné pracoviště, resp. práce. Proto existují pravidla a opatření, která chrání před negativními důsledky života v pracovním prostředí. Jejich souboru se říká bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) (Neugebauer, 2010).

Bezpečnost a ochrana zdraví (BOZ) provází náš život od školní docházky po celou dobu zaměstnání. Proto je nutné osvojit si pozitivní vztah k našemu zdraví fyzickému i duševnímu. Naučit se plně chápat pojem osobní bezpečí a vlastní důslednou prevencí předcházet poškození zdraví. Naučit se chápat, co je rizikové chování (IVBP, 2011; Čermák, 2006).

1.1 Základní pojmy v oblasti BOZP

Žák je na všech stupních vzdělávání veden k bezpečnosti a k bezpečné práci nejen v odborném výcviku, ale v i rámci teoretického vyučování. K tomu, aby si dobře osvojil potřebné návyky, musí také rozumět základním pojmům v oblasti BOZP.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) se týká jak zaměstnanců, kteří jsou v pracovněprávním vztahu, tak se vztahuje i na zaměstnance při činnostech nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (Romaněnko, 2008).

Bezpečnost práce (BP) popisuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce a zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jedná se o stav pracovních podmínek zabraňujících působení nebezpečných činitelů pracovního procesu na zaměstnance (Janáková 2008; Romaněnko, 2008).

Ochrana zdraví (OZ) tímto pojmem se zabývá zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (Romaněnko, 2008).

Podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, je ochrana a podpora veřejného zdraví souhrnem činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek (Zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví).

Zaměstnavatel je právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovněprávním vztahu. Vystupuje v pracovně právních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů (Romaněnko, 2008).

Zaměstnanec je fyzická osoba, která má práva a povinnosti v pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli. Způsobilost zaměstnance mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti vzniká dnem, kdy fyzická osoba dosáhne 15 let věku; zaměstnavatel však s ní nesmí sjednat jako den nástupu do práce, který by předcházel dni, kdy tato fyzická osoba ukončí povinnou školní docházku (Romaněnko, 2008).

1.1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství je velmi důležitá součást vzdělávání a životních dovedností žáků. Vychovávat žáky s kladným postojem k bezpečnosti a ochraně zdraví je dlouhodobý proces získávání vědomostí, dovedností a schopností důležitých pro správné jednání člověka v běžném, občanském, pracovním, ale zejména v profesním životě. Na jedné straně tohoto procesu jsou samotní žáci a na druhé straně jejich učitelé, a spolu s rodiči utváří žákům vědomosti, postoje a návyky do života (IVBP, 2011).

Cílem bezpečnosti a ochrany zdraví je na školách všeho typu minimalizace rizik, jejich vyhledávání, odstraňování a tím snižování úrazovosti žáků. Musíme si uvědomit, že škola je klasický zaměstnavatel, který se o zaměstnance musí starat podle zákoníku práce a zároveň musí zabezpečit bezpečnost žáků (IVBP, 2011; Romaněnko, 2008).

Rodiče posílají každé ráno své děti do školy za vzděláním a mnohdy ani netuší, s jakými nástrahami nebezpečí se mohou setkat jejich děti. Ať už při samotné cestě do školy a ze školy, nebo i v rámci vzdělávacího a výchovného procesu. Aby se nic takového nestávalo, nebo bylo toto riziko sníženo na minimum, musí zde fungovat i škola a pozitivně působit na povědomí žáků. V ideálním případě takového působení jsou vedle školy, také různá mimoškolní zařízení, a v neposlední řadě, vlastní rodina.

Bezpečnost a ochrana zdraví je proces při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů, a ne „při práci“. i když by se dalo říci, že u žáků odborných učilišť při praktickém vyučování nebo u studentů vyšších odborných škol při praktické přípravě by se

dal v rámci přípravy na povolání použít pojem „při práci“, ale není to práce posuzována dle zákoníku práce a ostatních právních předpisů (Romaněnko, 2008).

Dítě se vzdělává, v mateřské škole, žák v základní škole, střední škole (gymnáziu, střední odborné škole a středním odborném učilišti), konzervatoři, základní umělecké a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dále také ve školských zařízeních, která poskytují služby a vzdělávání, která doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu nebo preventivní výchovnou péči a student na vyšší odborné škole (Romaněnko, 2008).

1.2 Legislativa BOZ z Evropské unie

Jaroslav Čermák uvádí: „V roce 2004 se náš stát stal členem EU a tím se staly pro nás závazné některé právní akty platné v EU.“ (Čermák, 2006, s. 6).

Legislativa Evropské unie zdůrazňuje prevenci rizik vyplývajících z pracovní činnosti jako jedno ze zásadních opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Na základě ustanovení z článku Smlouvy o založení Evropského společenství byla zpracována a schválena Směrnice Rady 89/391/EEC o provádění opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Jejím cílem je mimo jiné zdokonalovat právní předpisy pro oblast BOZP a důsledně přijímat účinná preventivní opatření ke snížení nebo odstranění těchto nebezpečí. Na tuto rámcovou směrnici navazuje řada dalších směrnic Rady, které se týkají specifické problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (ČSZE, 2012).

Jistě stojí za povšimnutí, co Jaroslav Čermák uvádí: „Náš stát harmonizuje normy s normami EU, ale sám se na tvorbě nových norem nepodílí, což určitě není dobře. Nové normy, až na výjimky, většinou nepřinášejí pro oblast bezpečnosti práce nic, co by se dalo použít pro běžný provoz, pro školení zaměstnanců, pro přípravu nového pracoviště. Z toho důvodu specialisté pro bezpečnost práce často používají zrušené normy, které většinou popisovaly způsob obsluhy daného zařízení s dostatečnou detailností, jako podklad pro podnikové předpisy.“ (Čermák, 2006, s. 6).

1.2.1 Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Podobně jako u norem ČSN EN ISO 9001 a ČSN EN ISO 14 001 zaměstnavatel podle mezinárodně uznávané normy pro posuzování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

(OHSAS 18001) zavádí dobrovolně systém BOZP za účelem certifikovaného dosažení souladu s požadavky této normy (Čermák, 2006).

Norma OHSAS 18001 stanovuje požadavky na systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak, aby umožnila organizaci odpovědněji kontrolovat rizika BOZP, zdokonalovat bezpečnost v podniku a vytvářet bezpečné prostředí pro své zaměstnance i dodavatele (Čermák, 2006).

Tato norma OHSAS je použitelná ve všech organizacích, které si přejí, např. vytvořit systém řízení BOZP k vyloučení nebo minimalizaci rizik pro zaměstnance, kteří mohou být vystaveni rizikům BOZP spojených s činností organizace, nebo zavést, udržovat a trvale zlepšovat systém řízení BOZP (Čermák, 2006).

2 Identifikace a hodnocení rizik při výkonu práce

Každá jednotlivá lidská činnost je svým způsobem pro každého člověka určitým zdrojem rizik, zejména pak činnost samotného zaměstnance v pracovním procesu.

V teorii pracovního práva se pojem *riziko* definuje jako kombinace pravděpodobnosti a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví zaměstnance, vystaveného v pracovním procesu jednomu nebo více potenciálních zdrojů pracovních úrazů nebo ohrožení zdraví zaměstnance (ČSZE, 2012).

Podle zprávy Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci se ukazuje, že hlavní psychosociální rizika souvisejí s novými formami pracovních smluv, nestálosti zaměstnání, zvyšováním intenzity práce, vysokými emocionálními nároky spojenými s prací a násilím při práci. Také ale i s nedostatečnou rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem (Romaněnko, 2008).

Úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je závislá na stavu materiálně technických podmínek pracovního procesu, tj. stavu objektů, výrobního zařízení, prostorových podmínkách nebo vybavení pracovišť, ale i na zdravotně hygienických podmínkách, používaných technologiích a pracovních postupů, hermetizaci škodlivin, osvětlení, hladině hluku, vibrací a fyziologické a neuropsychické zátěži aj. (ČSZE, 2012; Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví).

Největším přínosem výrobního podniku nebo školského zařízení je jeho pracovní síla, která práci vykonává patřičně, opatrně, účelně a produktivně. Přesto je pro

zaměstnavatele velmi důležité zajistit, aby zaměstnanci byli příslušně proškoleni a chráněni (Romaněnko, 2008).

2.1 Povinnosti zaměstnavatele k bezpečnosti a ochraně zdraví

Zákoník práce ukládá zaměstnavateli povinnost zajistit ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na možná ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Uvádí prevenci rizik jako soubor veškerých opatření vyplývajících z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z ostatních opatření zaměstnavatele, která mají předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik (ČSZE, 2012; Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

Zaměstnavateli tak vyplývá povinnost soustavně vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (podle BOZP) a přijímáním opatření k prevenci rizik. Základem bezpečné práce je neustálé hodnocení rizik včetně identifikace jejich příčiny a jejich následné odstranění. Pokud nelze rizika zcela odstranit, musí zaměstnavatel přijmout soubor opatření (technických, technologických, organizačních a případně i jiných) k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimální. Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci hradí zaměstnavatel (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

Ve své knize uvádí Anna Janáková: „V oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci zatím v České republice ještě v mnoha případech přetrvává poněkud laxní přístup. Na jedné straně zde stojí firmy, kde je řízení bezpečnosti práce nedílnou součástí rozhodovacích aktů. Na druhé straně se však stále setkáváme s firmami, v nichž se otázky bezpečnosti práce mnohdy vyskytují na okraji, vedením podniku jsou chápány a realizovány ponejvíce jako formální zaškolení zaměstnanců, a do popředí pozornosti se pak bohužel dostávají zpravidla až při vzniku pracovního úrazu nebo havárie.“ (Janáková, 2008, s. 4).

2.2 Základní pojmy spojené s hodnocením rizika

Aby bylo možné účinně řídit (omezovat) tato rizika, je nezbytné znát zdroje nebezpečí, případně charakter tohoto nebezpečí, ale také pravděpodobné následky. Procesy identifikace nebezpečí, hodnocení rizika, řízení rizika a jejich výstupy tvoří základ systému BOZP (ČSZE, 2012).

Nebezpečí je zdroj možného ohrožení nebo škody; nebezpečí vzniká při výkonu jakékoli činnosti; veškeré aktivity však lze vykonávat bezpečně, pokud je předem provedena identifikace možného nebezpečí, jsou odstraněna odstranitelná rizika a minimalizován vliv neodstranitelných rizik.

Ohrožení je stav, ve kterém je objekt či subjekt vystaven působení nebezpečí; ohrožení se může týkat osob, ale i materiálních subjektů (ČSZE, 2012).

Nehoda je každý náhlý, nežádoucí a neočekávaný proces, který může poškodit osoby (úraz), věci (porucha) nebo životní prostředí (ČSZE, 2012).

Riziko vyjadřuje pravděpodobnost, že vznikne nehoda včetně jejích důsledků; vyjadřuje, kolikrát se negativní jev vyskytne a co zapůsobí. Riziko má tři rozměry. Je to pravděpodobnost vzniku, závažnost možného vzniku a expozici (ČSZE, 2012; Šenk, 2009).

2.3 Kategorizace pracovních činností a identifikace zdrojů nebezpečí

Při hodnocení rizik je nezbytné zpracovat seznam pracovních činností. Sdružit je do skupin a získat o nich potřebné informace. Do hodnocení musí být zahrnuty nejen činnosti denně se opakující, ale i ty, které se provádějí občas, např. některé úkoly při údržbě. Stanovením nebezpečných faktorů a z nich vyplývajících nebezpečí by měly být pokryty všechny prováděné činnosti, případně zdroje rizik na jednotlivých pracovištích (ukázka Příklad seznamu nebezpečí a nebezpečných faktorů je součástí přílohy č. 1) (Šenk, 2009; Čermák, 2006).

2.4 Vymezení rizika

K nebezpečím a nebezpečným faktorům jsou přiřazeny zdroje nebezpečí, např. kluzký povrch, nerovnosti. Na zdroje rizik by měl navazovat odhad možných následků, počínaje např. naražením, až po případné riziko smrtelného úrazu (Šenk, 2009).

2.5 Předcházení rizikům

Povinnosti zaměstnavatele, které mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik, vyplývají ze všech opatření právních i ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nelze-li rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo co nejvíce minimalizováno (Čermák, 2006).

2.5.1 Zařazení rizik v rámci plánu nápravných opatření

Na základě výsledků hodnocení se rizika zařazují do čtyř skupin:

- **zanedbatelné riziko** – nejsou prováděna žádná zvláštní opatření,
- **akceptovatelné riziko** – zvážit potřebu mimořádných opatření, pokud jsou však opatření navržena, musí být realizována nejpozději do jednoho roku,
- **mírné riziko** – vždy je nutno přijmout opatření a zajistit jejich realizaci v časovém horizontu maximálně půl roku; musí být neprodleně zpracován program, jehož splněním je riziko odstraněno, nebo eliminováno na minimum,
- **nepřijatelné riziko** – účinná opatření je nutno přijmout a neprodleně je realizovat; toto opatření musí zcela odstranit rizika nebo je minimalizovat na únosnou úroveň, nebo okamžitě zastavit takovýto rizikový provoz (ČSZE, 2012; Čermák, 2006).

3 Profesionální poruchy zdraví

Odchytky od normálního zdravotního stavu, které vznikají nebo se rozvíjejí v příčinné souvislosti s prací nebo pracovním prostředím, lze klasifikovat různým způsobem. Tyto profesionální poruchy zdraví lze dělit na pracovní úrazy, jejich zdravotní následky a na nemoci spojené s prací (ČSZE, 2012).

3.1 Pracovní úrazy

V odborné literatuře je definován pracovní úraz jako poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, ke kterému došlo nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým nebo násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi (Romaněnko, 2008).

Za plnění pracovních úkolů se považují následující činnosti:

- a) výkon pracovních povinností vyplývajících z uzavřeného pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce),
- b) jiná činnost konaná na příkaz zaměstnavatele (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce),
- c) činnost, která je předmětem pracovní cesty (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce),

- d) činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace nebo na podnět ostatních zaměstnanců (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce),
- e) činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo jí nekoná proti vyslovenému zákazu zaměstnavatele (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

Podle platných předpisů v České republice je za pracovní úraz považován i takový úraz, který zaměstnanec utrpěl na pracovišti nebo v prostorách zaměstnavatelské organizace při činnosti, která neměla přímou souvislost s plněním pracovních úkolů, nebo úraz, který utrpěla osoba, která se s vědomím organizace zdržuje na jejich pracovišti nebo i prostorách, které nejsou jinak veřejně přístupné (ČSZE, 2012; Čermák, 2006).

3.2 Nemoci spojené s prací

Jsou všechny neúrazové nepříznivé odchylky od normálního zdravotního stavu, na jejichž vzniku nebo rozvoji se významným způsobem podílí jednak výkon práce nebo působení pracovního prostředí. V České republice se z této skupiny vyčleňují tzv. nemoci z povolání a stavy označené jako ohrožení nemoci z povolání (ČSZE, 2012).

3.3 Nemoc z povolání

Je právní, nikoli lékařský pojem. Za nemoci z povolání se považují takové odchylky od normálního zdravotního stavu, které se společnost rozhodla takto nazývat, hlásit, evidovat a zejména odškodňovat. Nikdy neplatilo, že by za odškodňované nemoci z povolání byly považovány právě ty nemoci, o kterých je z odborného lékařského hlediska známo, že vznikly nebo se rozvinuly v přímé příčinné souvislosti s prací.

Mezi právním pojetím nemocí z povolání a lékařskými názory na souvislost některých nemocí s prací tedy není úplný soulad. Mnohé nemoci podle lékařských názorů vznikají nebo mohou vznikat z přímé souvislosti s prací, přesto se za nemoci z povolání z řady důvodů neuznávají a neodškodňují se. Mezi takové nemoci patří např. bolestivé páteřní syndromy vzniklé na základě degenerativních změn páteře, chronický zánět průdušek, různé psychické nemoci způsobené duševní zátěží při práci, některé nemoci způsobené přetěžováním pohybového aparátu, které však nedosahují stanoveného stupně pokročilosti aj. Na druhé straně jsou i nemoci, o jejichž souvislosti s prací jsou z čistě lékařského hlediska důvodné pochybnosti, ale podle platných předpisů musí být za nemoci

z povolání hlášeny a v souvislosti s tím i odškodněny (ČSZE, 2012; Vyhláška č. 104/2012 Sb., o posuzování nemocí z povolání).

V České republice lze za nemoci z povolání považovat a odškodňovat výhradně jenom ty nemoci, které jsou zařaditelné do platného seznamu nemocí z povolání, příloha k nařízení vlády č. 290/1995 Sb., jestliže vznikly za podmínek, které jsou v seznamu nemocí z povolání u příslušné nemoci výslovně uvedeny (ČSZE, 2012).

3.4 Ohrožení nemocí z povolání

Je to nový pojem, který byl zaveden do posudkové praxe až v posledních letech. Dle zákoníku práce, se jedná o takovou změnu zdravotního stavu, která vznikla při výkonu práce nepříznivým působením stejných vlivů, z nichž vznikají nemoci z povolání. Nedosahuje však takového stupně poškození zdravotního stavu, který lze posoudit jako nemoc z povolání, a další výkon práce za stejných podmínek by vedl ke vzniku nemoci z povolání (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

4 Odborné vzdělávání

Střední odborné vzdělávání a počáteční přípravu na povolání v České republice zajišťují zejména střední odborné školy, střední odborná učiliště a konzervatoře.

Poskytují mladým lidem vědomosti, dovednosti a kompetence potřebné pro výkon povolání nebo skupiny povolání a pracovních činností, které jim umožňují kvalifikovaně se uplatnit na trhu práce. Zároveň rozvíjí jejich všeobecné vědomosti, dovednosti a klíčové kompetence potřebné pro jejich soukromý, občanský a pracovní život, a i pro další vzdělávání.

Střední odborné školy jsou jedním z druhů středních škol, které poskytují počáteční odborné vzdělávání a připravují žáky pro přímé uplatnění se na trhu práce. Vzdělávání v těchto středních odborných školách se uskutečňuje ve čtyřletých vzdělávacích programech ukončených maturitní zkouškou, popřípadě ve dvouletých programech nástavbového studia pro absolventy tříletých oborů vzdělání s výučním listem. Absolventi ze středních odborných škol se mohou uplatnit na středních technických, ekonomických a obdobných pracovních pozicích, a mohou se i dále vzdělávat na vysokých a vyšších odborných školách (www.nuv.cz).

Odborná praxe, v jednotlivých oborech a to jak učebních, tak i studijních v rámci vzdělávacího programu žáků, je ošetřena na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon).

Vzdělávání ve střední škole se člení na teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování. Praktické vyučování se člení na odborný výcvik, cvičení, učební praxi a odbornou nebo uměleckou praxi a sportovní přípravu, a to podle jednotlivých oborů vzdělání (Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon).

4.1 Organizace praktického vyučování

Praktické vyučování se uskutečňuje ve školách a školských zařízeních. Může být také na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání (Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon).

Smlouva o zajištění příslušné odborné praxe je uzavřena mezi školou a příslušnou firmou. Tato firma je povinna zajistit pro žáka případné specifické ochranné pomůcky. Vedle toho, před samotným vstupem na pracoviště firmy, musí provést každému žákovi prokazatelné vstupní školení BOZP a PO. Po celou dobu odborné praxe musí být vedena u žáka evidence bezpečnosti práce v jeho zápisníku bezpečnosti.

4.2 Zařazování prací do kategorií

Žáci v odborné praxi provádějí práce, které jsou rizikem práce zařazeny do I. kategorie. V takovém případě není nutná další zdravotní prohlídka žáka. Platná je tedy zdravotní prohlídka, kterou žák dokladuje svůj zdravotní stav na přihlášce k přijetí žáka ke studiu v daném oboru.

Existuje vyhláška Ministerstva zdravotnictví, kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií. Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců a jejich rizikovosti pro zdraví, se práce zařazují do čtyř kategorií. Do těchto kategorií se nezařazují práce prováděné na pracovištích staveb prozatímně užívaných ke zkušebnímu provozu, který nepřekročí jeden rok (Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění

biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli).

- **Za práce první kategorie** se považují práce vykonávané za podmínek, při nichž podle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví zaměstnance (Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli).
- **Za práce druhé kategorie** se považují práce, při nichž podle současné úrovně poznání lze očekávat jejich nepříznivý vliv na zdraví jen výjimečně, zejména u vnímavých jedinců, tedy práce, při nichž nejsou překračovány hygienické limity faktorů stanovené zvláštními právními předpisy, a práce naplňující další kritéria pro jejich zařazení do kategorie druhé podle přílohy č. 1 (Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli).
- **Za práce třetí kategorie** se považují práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity, a práce naplňující další kritéria pro zařazení práce do kategorie třetí podle přílohy č. 1, přičemž expozice fyzických osob, které práce vykonávají, není spolehlivě snížena technickými opatřeními pod úroveň těchto limitů, a pro zajištění ochrany zdraví osob je proto nezbytné využívat osobní ochranné prostředky, organizační a jiná ochranná opatření, a dále práce, při nichž se vyskytují opakovaně nemoci z povolání nebo statisticky významně častěji nemoci, jež lze pokládat podle současné úrovně poznání za nemoci související s prací (Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli).
- **Za práce čtvrté kategorie** se považují práce, při nichž je vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření (Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro

zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli).

Jaroslav Čermák uvádí: „Kategorie, do které má být práce zařazena, se v případě, že jde o práci spojenou s expozicí několika faktorů, stanoví podle nejméně příznivě hodnoceného faktoru.“ (Čermák, 2006, s. 234).

4.3 Posuzování zdravotní způsobilosti

Lékařské prohlídky žáků před zařazením na praktickou přípravu se provádí na základě žádosti ředitele školy. Lékařská prohlídka se neprovádí, je-li praktické vyučování nebo praktická příprava vykonávána v podmínkách zařazených prací do I. kategorie a není-li součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny jinými právními předpisy.

Jde-li o praktické vyučování nebo praktickou přípravu uskutečňovanou na pracovišti právnické nebo fyzické osoby, vyžádá si ředitel školy od těchto osob údaje o druhu a režimu práce, kterou bude žák vykonávat, o zdravotních a bezpečnostních rizicích této práce a míře rizik vyjádřené kategorií práce. Pokud žák při praktickém vyučování nebo praktické přípravě vykonává rizikové práce, provádí se periodická prohlídka (Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách).

Na všechny druhy pracovněprávních vztahů se také vztahuje ustanovení zákoníku práce, kde je mimo jiné uvedena také povinnost zaměstnavatele nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

5 Pracovní úraz žáka

Tuto problematiku řeší Vyhláška č. 64/2005 Sb. o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů. Zde jsou přesně popsány věci, které musí být splněny, resp. vedeny, v rámci řešené problematiky, tj. kniha úrazů, záznam o úrazu, hlášení úrazu a zasílání záznamu o úrazu (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

5.1 Řešení a evidence pracovního úrazu žáka

Pokud se žáku v rámci odborné praxe stane pracovní úraz, musí být postupováno v souladu s vyhláškou o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů a v takovém případě firma

informuje školu o vzniklé události (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

Firma, na jejímž pracovišti vznikne pracovní úraz žáka, zajišťuje první pomoc, resp. žákovo ošetření a následné úkony z výše uvedené vyhlášky vyplývající. Zde se může jednat o zranění, které si nežadá odborného ošetření. V takovém případě firma zajistí ošetření vlastními zdroji a následně informuje školu, předá patřičné dokumenty a záznamy o úrazu. Je ale také povinností firmy ve vážnějším případě zranění žáka, nebo při podezření z možného vážného poranění, zajistit odborné ošetření, tj. odvést nebo zajistit odvezení zraněného na takovéto odborné ošetření. V těchto případech je povinností firmy neprodleně o takovém skutku informovat školu. Potom následně předat škole fotodokumentaci z knihy úrazů, záznam o úrazu a popřípadě zdravotní zprávu z tohoto pracovního úrazu (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

Další věci v rámci řešení úrazu žáka již zajistí škola, tj. hlášení úrazu a zaslání záznamu o úrazu na kompetentní místa, např. zřizovateli a příslušnému inspektorátu České školní inspekce (ČŠI). Důležité je také, jestli žák byl, případně jak dlouho byl, v pracovní neschopnosti. Zda musela být při těžších úrazech následná rehabilitace aj. Případně jak byla při vážných úrazech dlouhá rekonvalescence (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

V roce 2010 byla vyhláška č. 64/2005 doplněna o povinnost zaslat záznam o úrazu, v elektronickém formuláři, na ČŠI. Ukázka formuláře *Záznam o úrazu (dítěte, žáka, studenta)* je součástí přílohy č. 2 (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

Podle platných předpisů o BOZP má být školení o bezpečnosti o ochraně zdraví při práci u žáka, který se účastní odborného nebo praktického výcviku, prováděno v podobě vstupního školení jak před samotným nástupem na výcvik, tak opakovaně v každém školním roce vždy před nástupem žáka na cvičné pracoviště nebo při změně pracovního místa nebo práce s novým strojem, zařízením nebo přechodem na zcela jinou práci (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

Dojde-li k snad tomu, že před zahájením výcviku nebo před opakovaným nástupem žáka na výcvik se školení BOZP neuskuteční, neměl by žák vykonávat žádné činnosti v rámci odborného nebo praktického výcviku. V takovém případě by se jednalo o hrubé

porušení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví žáka při práci a měl by být tento hrubý nedostatek okamžitě odstraněn, tj. neprodleně provedeno příslušné proškolení včetně provedení zápisu do zápisníku bezpečnosti práce žáka (Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů).

5.2 Desatero bezpečnosti práce pro žáka v odborném nebo praktickém vyučování

K tomu, aby se u žáků co nejvíce snížilo možné riziko úrazu při práci, by žáci měli mít povědomí o pravidlech bezpečnosti při práci. Tato pravidla, při jejich dodržování, možná rizika úrazu při práci jistě pomohou významně snížit. Žáci by tak měli být s těmito zásadami opakovaně seznamováni.

- Ve věci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci má žák tato práva:
 - vědět, s jakým nebezpečím se na pracovišti může setkat, jak má postupovat, aby byl v bezpečí, jaké kroky má podniknout, pokud dojde k nehodě nebo mimořádné situaci,
 - obdržet příslušné pokyny a školení konkrétně zaměřené na danou pracovní činnost a dané pracoviště,
 - být vybaven osobními ochrannými pracovními prostředky, potřebnými pro vykonávání dané činnosti, mít dostatek informací o jejich používání,
 - odmítnout práci, o které se domnívá, že ohrožuje jeho zdraví,
 - zapojit se do dění prostřednictvím dotazů, oznamování nebezpečných pracovních postupů nebo podmínek a žádostí o řešení situace, která nastala. (VÚBP, 2007).
- Nevykonávat žádný úkol bez náležitého proškolení! Před zahájením odborného nebo praktického výcviku se podrobit školení o dodržování bezpečnostních pravidlech a zásad pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, organizovaných buď školou nebo pracovištěm, na kterém se výcvik nebo praxe uskutečňuje (VÚBP, 2007).
- Při školení o BOZP se dozvědět, jaká nebezpečí a jaká rizika jsou spojena s konkrétní prací (VÚBP, 2007).
- Na pracovišti být řádně oblečen a upraven. Je-li to stanoveno, tak jen v doprovodu osoby, která výcvik nebo praxi vede (VÚBP, 2007).
- Během odborného a praktického výcviku dodržovat zásady bezpečného chování. Při práci, kterou vykonává, se řídit radami a instrukcemi, které obdržel při školení.

Bezpečnostní pokyny a pravidla platí pro pracoviště, stroje a zařízení, na kterých pracuje, pro pracovní postupy a technologie, které vykonává včetně používání ochranných a osobních ochranných pracovních prostředků (VÚBP, 2007).

- Při práci dodržovat pracovní kázeň a chovat se tak, aby neohrozil zdraví své, ani jiných osob. Během odborného výcviku a praktického vyučování se vztahují na žáka ustanovení školního řádu. Při výuce v dílnách nebo přímo v podnicích nebo provozech se na něj vztahují také specifické bezpečnostní předpisy pro tyto provozy (VÚBP, 2007).
- Vykonávat jen práci, která mu byla přidělena na místě výkonu práce (na pracovišti nebo pracovním místě), které mu bylo určeno učitelem/mistrem odborného nebo praktického výcviku nebo jinou osobou, která vede výcvik nebo jeho určitou část (VÚBP, 2007).
- Na vykonávanou práci se musí soustředit (VÚBP, 2007).
- Mladší 18 let, nesmí být zaměstnáni pracemi, které se zřetelem k anatomickým, fyziologickým a psychickým zvláštnostem v tomto věku jsou nepřiměřené, nebezpečné nebo škodlivé zdraví, jak uvádí vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání. Jde např. o práce spojené se zvýšenou zátěží pohybového ústrojí (hmotnostní limity pro zvedání a přenášení břemen, práce vykonávané po dobu delší než čtyři hodiny za pracovní dobu ve vnuceném tempu nebo v pracovních polohách bez možnosti jejich střídání, trvale vykonávané vsedě nebo vstoje), práce s některými škodlivými nebo dráždivými chemickými látkami a přípravky, práce se zvýšeným rizikem úrazů, práce při výrobě léčiv a veterinárních přípravků obsahujících hormony, antibiotika a jiné biologicky vysoce účinné látky (VÚBP, 2007; Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání).

Výjimku představují některé práce, které jsou mladšími 18 let vykonávány:

- z důvodu přípravy na povolání, z pravidla pod soustavným odborným dohledem, čímž je zaručena dostatečná ochrana zdraví mladistvých (VÚBP, 2007; Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání).

Tato výjimka, v rámci přípravy na povolání mladších 18 let, se nevztahuje na práce spojené s expozicí látek, jako jsou např. karcinogeny a mutageny, azbest nebo přesně vymezené chemické látky a přípravky (Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání).

- Na mladší 18 let se vztahují omezení týkající se pracovní doby. Nesmí např. pracovat v nočních směnách, pracovní dobu mají kratší a mají také nárok na delší pracovní přestávky. Délka přestávek se pro odborný výcvik nebo praktické vyučování stanovuje podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám (VÚBP, 2007; Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání).

5.3 Rady pro žáky v rámci BOZP

- Nebát se požádat o proškolení nebo pomoc před samotným zahájením práce s novým zařízením nebo vykonáváním jakékoliv nové práce nebo úkolu (VÚBP, 2007).
- Nebát se zeptat nebo požádat o pomoc, když žák nemá jistotu v pracovním postupu nebo činnosti, kterou má vykonávat (VÚBP, 2007).
- Bez váhání informovat osobu, která je pověřena vedením odborného nebo praktického výcviku, případně odbornou praxí, o sebemenších rizicích, úrazech či špatném zdravotním stavu u sebe samého nebo i u spolužáka (VÚBP, 2007).
- Při domněnce, že nastaly zdravotní problémy v souvislosti s výkonem v odborném nebo praktickém výcviku, případně odborné praxi, je třeba navštívit praktického

lékaře a seznámit je s potížemi a neprodleně informovat příslušného zástupce školy nebo firmy (VÚBP, 2007).

6 Odborné vzdělávání vybraných oborů na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole, Chomutov a jejich vzájemná profesní součinnost

Vzdělávání ve vybraných studijních oborech na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole, Chomutov je vyučováno bez jejich vzájemné odborné i teoretické součinnosti a jakýchkoliv vazeb. Jde o naprosto samostatné a individuální obory. Přesto jsou tito žáci v průběhu studia v některých odborných předmětech seznamováni o budoucí profesní spolupráci v rámci složek integrovaného záchranného systému.

6.1 Integrovaný záchranný systém

V roce 2001 nabyt účinnosti zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (IZS) a vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení tohoto záchranného systému (Čermák, 2006).

Nicméně někteří autoři uvádějí, že základy IZS byly u nás založeny již v roce 1993. Spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při mimořádných událostech, např. havárií, dopravních nehod, požárů, nějakým způsobem existovala, ale bez současné koordinace, již v minulosti. Byla tu vždy odlišná pracovní náplň i pravomoce jednotlivých složek. Integrovaný záchranný systém byl založen, jako potřeba každodenní spolupráce a koordinace uvedených složek, zajišťující nepřetržitou pohotovost (Čermák, 2006).

Základní složky IZS tvoří Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného krytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky (Čermák, 2006).

6.2 Studijní obor Zdravotnický asistent

Podle rámcového vzdělávacího programu ZDRAVOTNICKÝ ASISTENT, č. 53-41-M/01, resp. školního vzdělávacího programu, má absolvent oboru Praktická sestra, číslo oboru 53-41-M/01, uplatnění jako zdravotnický pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání pod dohledem ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociální péče (ŠVP Praktická setra, 2013).

Délka studia oboru Zdravotnický asistent je čtyři roky a je ukončena maturitní zkouškou. Výuka probíhá studiem všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů ve škole. První dva roky se žáci připravují v odborných učebnách na odbornou praxi, která je od třetího ročníku vykonávána ve státních i soukromých zdravotnických a sociálních zařízeních (ŠVP Praktická sestra, 2013).

Profesní uplatnění absolventa je ve všech zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního charakteru a v domácí ošetrovatelské péči. Pracovat může i v zařízeních sociální péče, zejména v léčebnách dlouhodobě nemocných, v ústavech sociální péče, ve stacionářích pro osoby se zdravotním postižením a zařízeních geriatrické péče (ŠVP Praktická sestra, 2013).

Získané dovednosti v průběhu studia jsou např. znalosti a dovednosti v ošetrovatelské péči vypracované podle plánu všeobecné setry, samostatné rozhodování v mezích své kompetence, respektování práv nemocných, poskytování předlékařské první pomoci aj. (ŠVP Praktická sestra, 2013).

6.2.1 Způsobilost k výkonu povolání zdravotnický asistent

Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta, podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních a o změně některých souvisejících zákonů se získává absolvováním střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický asistent, nebo akreditovaného kvalifikačního kurzu zdravotnický asistent po získání úplného středního vzdělání nebo úplného středního odborného vzdělání a způsobilosti k výkonu povolání ošetrovatele.

Dále splňují odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta ti zdravotničtí pracovníci, kteří získali způsobilost k výkonu povolání buď zdravotnického záchranáře, nebo porodní asistentky Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů).

Za výkon povolání zdravotnického asistenta se považuje poskytování ošetrovatelské péče pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky; ošetrovatelskou péči spojenou se sebeobsluhou a uspokojováním základních potřeb pacientů může zdravotnický asistent provádět bez odborného dohledu. Dále se

zdravotnický asistent ve spolupráci s lékařem podílí na preventivní, léčebné, rehabilitační, neodkladné, diagnostické a dispenzární péči (Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů).

6.3 Studijní obor Strojník požární techniky

Podle rámcového vzdělávacího programu POŽÁRNÍ OCHRANA, č. 39-08-M/01, resp. školního vzdělávacího programu Strojník požární techniky, číslo oboru 39-08-M/01, má absolvent uplatnění jako střední technický pracovník v požární ochraně.

Délka studia oboru Strojník požární techniky je čtyři roky a je ukončena maturitní zkouškou. Absolvent tak splňuje zákonné podmínky Ministerstva vnitra České republiky pro výkon povolání u hasičských záchranných sborů (GŘ HZS ČR, 2010).

Výuka probíhá studiem všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů ve škole. Od prvního ročníku je odborná praxe žáků vykonávána na odborných pracovištích školy. Od druhého pololetí druhého ročníku mají žáci možnost vykonat část odborné praxe i u HZS příslušného kraje, resp. na územních odborech příslušných měst (ŠVP Strojník požární techniky, 2010).

Profesní uplatnění absolventa je jako střední technický pracovník v požární ochraně, v oblasti výkonu služby v jednotkách požární ochrany, v oblasti plnění úkolů speciálních služeb v jednotkách požární ochrany, v oblasti obsluhy a údržby požární techniky, v oblasti požární prevence a v oblasti ochrany obyvatelstva, plánování a krizového řízení (ŠVP Strojník požární techniky, 2010).

Získané odborné dovednosti v průběhu studia jsou znalosti a dovednosti v oblasti požární ochrany, činnosti související s provozem a údržbou požární ochrany, údržba silničních vozidel aj. (ŠVP Strojník požární techniky, 2010).

6.3.1 Způsobilost k výkonu povolání strojník požární techniky

Podle pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky, ze dne 12. dubna 2010, k odborné způsobilosti příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky je stanoveno, že absolvent oboru vzdělávání Strojník požární techniky ukončeného maturitní zkouškou v mimorezortní střední odborné škole, se kterou má MV

– generální ředitelství HZS ČR uzavřenou dohodu o spolupráci, splňuje další odborný požadavek v rozsahu vzdělávacího programu kurzu, po dobu 5 let od data úspěšného vykonání maturitní zkoušky (ukázka *Vstupní příprava příslušníků HZS ČR – Modul III – IZS (VPP-M III-IZS)* je součástí přílohy č. 3 a ukázka *Charakteristika vzdělávacího programu 11. Strojníků SPT* je součástí přílohy č. 4) (GŘ HZS ČR, 2010).

Praktická část

„Výzkum v oblasti společenských věd nebyl a není procházkou růžovým sadem. Pokud jej tak někdo z těch, kteří se vydávají na cestu poznání ve sféře zabývající se člověkem, pojme, velmi záhy se popíchá o trny pomyslných růží.“ (Pelikán, 2007, s. 9).

7 Definování problému výzkumu

První výzkumný krok vyžaduje pečlivé definování problému a výzkumných cílů. Pokud problém není definován zcela jasně, ale převážně obecněji, budou tedy i výsledky výzkumu obecné, nic neříkající (Bártlová, 2000).

7.1 Cíle práce

Hlavní cíl:

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit postoje a názory respondentů k možným pracovním rizikům při výkonu odborné praxe a jejich vnímání bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci.

Dílčí cíle:

Dílčí cíl 1: Zjistit, zda respondenty ke studiu vybraného oboru vedlo i to, že chtějí pomáhat lidem a to je motivuje k práci v mimoškolních aktivitách.

Dílčí cíl 2: Zjistit u vybraných respondentů existenci většího rizika zvoleného povolání ve srovnání s jinými profesemi.

Dílčí cíl 3: Zjistit u respondentů IV. ročníků, zda považují zvolenou budoucí profesi za dostatečně finančně ohodnocenou s ohledem k míře rizika při jejich výkonu.

Dílčí cíl 4: Zjistit, zda existuje rozdíl ve vnímání osobních doplňků (hodinek, řetízků, prstýnků aj.) jako zdroj možného rizika při výkonu odborné praxe mezi žáky I. a IV. ročníků vybraných oborů.

Dílčí cíl 5: Zjistit, kteří žáci ze dvou zvolených oborů (zdravotničtí asistenti nebo strojníci požární techniky) dodržují více pravidla bezpečné práce při odborné praxi.

Dílčí cíl 6: Zjistit, zda budou více dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci I. či IV. ročníku.

7.2 Výzkumné otázky

Výzkumná otázka 1: Kolik procent respondentů studuje svůj obor z důvodu, že chce pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit?

Výzkumná otázka 2: Vnímají všichni respondenti svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?

Výzkumná otázka 3: Kolik procent respondentů IV. ročníků obou dotazovaných oborů bude nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své práce?

Výzkumná otázka 4: Budou méně vnímat žáci prvních ročníků osobní doplňky, tj. hodinky, řetízky, prstýnky, jako možné riziko při výkonu odborné praxe, než žáci IV. ročníků u obou dotazovaných oborů?

Výzkumná otázka 5: Bude větší samozřejmostí dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborného praxe, pro respondenty zdravotnického asistenta, než pro respondenti oboru Strojník požární techniky?

Výzkumná otázka 6: Budou více dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci IV. ročníků, než žáci I. ročníků u obou dotazovaných oborů?

7.3 Předpoklady

Formulace výzkumných hypotéz patří k další etapě činnosti výzkumu. Správné stanovení hypotézy je nejdůležitějším krokem pro proces poznávání během celého výzkumu (Pelikán 2007; Bártlová, 2000).

Miroslav Chráska uvádí: „Nedostatky při formulaci hypotéz výrazně snižují věrohodnost realizovaného výzkumu a znehodnocují nebo přinejmenším zpochybňují dosažené výsledky.“ (Chráska, 2007, s. 18).

Autorův předpoklad 1: Předpokládám, že více než 40 % respondentů studuje svůj obor z důvodu, že chce pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit.

Autorův předpoklad 2: Předpokládám, že všichni respondenti vnímají svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese.

Autorův předpoklad 3: Předpokládám, že přes 35 % respondentů IV. ročníku obou dotazovaných oborů bude nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své profese.

Autorův předpoklad 4: Předpokládám, že více žáků I. ročníků bude méně vnímat osobní doplňky (hodinky, řetízky, prstýnky aj.) jako možné riziko při výkonu odborné praxe, než respondenti IV. ročníků u obou dotazovaných oborů.

Autorův předpoklad 5: Předpokládám, že větší samozřejmostí dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborného výcviku, bude pro respondenty zdravotnického asistenta, než pro respondenti oboru Strojník požární techniky.

Autorův předpoklad 6: Předpokládám, že více budou dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci IV. ročníků, než žáci I. ročníků v obou dotazovaných oborech.

8 Metodika výzkumu

Pro potřeby tohoto výzkumu jsem zvolil formu výzkumu kvantitativní metody dotazníkového šetření na vybrané škole.

8.1 Dotazníkové šetření

„Dotazník je snad nejpoužívanější pedagogickou výzkumnou technikou vůbec. Není specificky pouze pedagogickou technikou, ale je používán i v sociologických, demografických, psychologických a dalších šetřeních, zabývajících se člověkem. Podstatou dotazníku je zjištění dat a informací o respondentovi, ale i jeho názorů a postojů k problémům, které dotazujícího zajímají.“ (Pelikán, 2007, s. 104 – 105).

Miroslav Chráska ve své knize *Metody pedagogického výzkumu* uvádí: „Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně.“ (Chráska, 2007, s. 163).

Dotazník byl vedle úvodního oslovení respondentů a organizačního sdělení rozdělen do tří celků. První celek tvořil uzavřené otázky v rámci zjištění základních identifikačních údajů o respondentech. Druhý celek, vlastní dotazník, pro větší přehlednost a orientaci, byl dále rozdělen na dva samostatné oddíly. Oddíl A) *Vnímání rizikovosti své*

budoucí profese zdravotní sestra a hasič žáky vybrané školy a oddíl B) Vnímání možných pracovních rizik při výkonu odborné praxe.

Dotazník obsahoval celkem 28 otázek. Z tohoto celkového počtu bylo 12 otázek uzavřených, 14 polouzavřených a 2 otázky byly otevřené. V třetím celku na konci dotazníku, v části *Prostor pro Vaše náměty a připomínky*, byla dána možnost respondentům se volně vyjádřit. Zde mohli napsat své náměty a připomínky v rámci BOZP, které oni sami považují za důležité, a nebyly v dotazníku vůbec vzpomenuy. Případně co samotného respondenta „trápí“, a není to vůbec řešeno. Tuto volnou část jsem také zařadil z toho důvodu, že se někteří žáci raději svěřují v anonymních dotaznících, než by osobně kontaktovali své nadřízené. A to už z jakéhokoliv důvodu.

8.1.1 Předvýzkum a jeho zhodnocení

Ke zpřesnění vlastní výzkumné strategie slouží předvýzkum. Nejde již jen o obecnou orientaci, ale spíše o ověření výzkumné strategie, nebo nově používané výzkumné techniky na menším souboru, který má základní rysy shodné se vzorkem, na němž bude realizován vlastní výzkum (Pelikán, 2007).

Před samotným dotazníkovým výzkumem na naší škole, u vybraných oborů a ročníků, jsem provedl předvýzkumné šetření na vzorku šesti žáků třetích ročníků stejných oborů, tj. zdravotnický asistent a strojník požární techniky. Předvýzkum měl odpovědět na to, zda výzkumným otázkám v dotazníku respondenti správně porozumí a vyplní dotazník sami, bez dalších doplňujících otázek, tj. pouze na základě předložených informací v rámci úvodního vysvětlení v dotazníku. Další věc, kterou měl předvýzkum vyřešit, byla forma samotného vytištění dotazníku. Zda tisknout dotazník standardně, jednu stránku na list oboustranně. Nebo využít další možnosti v rámci úspornějšího tisku dotazníku, tj. tisk dvou stránek na list. Do předvýzkumu jsem pro obě skupiny připravil vždy po obou možných variantách dotazníku. Většina respondentů předvýzkumu se přiklonila k první variantě tisku, tj. jedna strana na list oboustranně. Své rozhodnutí vysvětlovali lepší orientací v dotazníku, resp. pohodlnějším čtením otázek v dotazníku. Po kontrole vyplněných předvýzkumných dotazníků nebyly shledány žádné větší úpravy. Šlo jen o drobnosti, např. výměna cizího slova za český ekvivalent a drobné formální úpravy vzhledu finální verze dotazníku.

8.2 Popis zkoumaného vzorku

Zkoumaný vzorek byl vybrán metodou záměrného výběru. Dotazníkové šetření bylo anonymní a uskutečněno mezi žáky Střední odborné školy energetické a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnické školy Chomutov. Předložený dotazník, v rámci bakalářské práce, byl pro všechny respondenty stejný, tj. pro I. i IV. ročník studijního oboru Zdravotnický asistent a pro I. i IV. ročník studijního oboru Strojník požární techniky (ukázka vybraných vyplněných dotazníků je součástí přílohy č. 5, přílohy č. 6).

Původní počet žáků, kteří se měli průzkumu účastnit podle tabulkových počtů v daných třídách, byl 117. Vlastního průzkumu se účastnilo celkem 105 žáků v obou vybraných oborech a ročnících. Jednalo se o žáky, kteří byli v době rozdání dotazníků fyzicky přítomni ve škole. Po kontrole celkového vyplnění dotazníků muselo být 5 dotazníků vyřazeno z důvodu neúplného vyplnění v položkách, které měly sloužit k ověření stanovených předpokladů. Po této mechanické kontrole bylo tedy zpracováno celkem 100 dotazníků v obou dotazovaných oborech a vybraných ročnících.

9 Výsledky dotazníkového šetření

Stěžejní částí je prezentace a analýza výzkumného materiálu. Přemíra tabulek a výpočtů může učinit zprávu zcela nepřehlednou. Záleží tedy velmi na tom, která fakta jsou považována za nezbytný podklad k interpretacím a která lze zařadit do příloh za vlastní text (Pelikán, 2007).

9.1 Zpracované údaje jednotlivých údajů dotazníků

Získané výsledky z tabulek a grafů, pokud bylo potřeba, jsem zaokrouhloval, z důvodu lepší přehlednosti a orientace v nich, na jedno desetinné místo.

Tabulka č. 1: Identifikační údaje respondentů

N = 100

	I. ročník	IV. ročník	celkem %
žena	21	19	40
muž	34	26	60
celkem	55	45	100

V průzkumném šetření měli větší zastoupení muži. Celkem odpovídalo na otázky v dotazníku 60 mužů, tj. 60 %. Žen odpovídalo celkem 40 (40 %). V prvních ročnících bylo celkové zastoupení žáků 55 % (55) a ve čtvrtých 45 % (45) žáků.

Tabulka č. 2: Studijní obor

N = 100

	zdravotnický asistent I. ročník	zdravotnický asistent IV. ročník	strojník požární techniky I. ročník	strojník požární techniky IV. ročník	celkem %
žena	21	19	0	0	40
muž	3	2	31	24	60
celkem	24	21	31	24	100

U zkoumaného studijního oboru Strojník požární techniky je stoprocentní zastoupení mužů. Jednalo se o 55 (55 %) žáků, kteří se výzkumu v obou třídách účastnili. Naopak u zdravotnického asistenta, který byl v minulosti výhradně ženským oborem, je dnes nepatrné procento 5 (5 %) mužského zastoupení.

Zjištěné identifikačních údajů zúčastněných respondentů, tj. pohlaví, ročník a studovaný obor, jsou ve výsledku následovné. Dotazníkového šetření se u prvního ročníku studijního oboru zdravotnický asistent zúčastnilo celkem 24 žáků. Z toho bylo 21 žen a 3 muži. Ve čtvrtém ročníku stejného oboru vyplnilo dotazník 19 žen a 2 muži.

V prvním ročníku strojíka požární techniky bylo přítomno dotazníkového šetření celkem 31 žáků. Ve stejném oboru čtvrtého ročníku vyplnilo dotazník 24 žáků.

Tabulka č. 3: Obor, který studujete, jste si vybral/a z důvodu (možno označit více odpovědí).

N = 161

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
chci tímto způsobem pomáhat lidem	21	3	16	1	23 %	2,5 %	25,5 %	23	16	24,2 %	80
svoji budoucí profesi beru jako pokračování tradice	1	0	2	1	1,9 %	0,6 %	2,5 %	4	1	3,1 %	9
již na ZŠ jsem chodil/a do kroužku s tímto zaměřením, nebo podobného zaměření	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	5	2	4,3 %	7
je to dle mého mínění (návoru) prestižní povolání	5	1	3	1	4,9 %	1,2 %	6,1 %	7	13	12,4 %	30
myslím, že je má budoucí profese dobře finančně ohodnocena	6	0	1	1	4,3 %	0,6 %	4,9 %	7	6	8,1 %	21
jiný důvod	4	0	3	0	4,3 %	0 %	4,3 %	2	5	4,3 %	14

Dotazovaní respondenti mohli volit v této otázce více odpovědí. Nejvíce volená odpověď byla chtít pomáhat lidem, tj. 25,5 % (41) u zdravotnického asistenta a 24,2 % (39) u strojníka požární techniky. Dalším důvodem bylo dle mínění respondentů, že jejich budoucí povolání je prestižní. Více to vnímají strojníci požární techniky, tj. 12,4 % (20). Zdravotničtí asistenti volili tuto možnost 6,1 % (10).

Na další pozici byla odpověď, že je budoucí profese respondentů dobře finančně ohodnocena. Tuto odpověď volilo 8,1 % (13) strojníků a 4,9 % (8) zdravotníků.

Jako „jiný důvod“, tj. 4,3 % (7), bylo nejvíce uváděno, že po vystudování oboru zdravotnický asistent, by chtěli respondenti vstoupit do profesionální armády na funkci zdravotníka. Strojník požární techniky jako jiný důvod také v 4,3 % (7) uvádí, že chtěli být již od mala hasiči a že jejich budoucí profese není stereotypní. Zbývající možnosti v dotazníku měly buď velmi malé procento, nebo vůbec nebyly uváděny.

Tabulka č. 4: Věnujete se svému oboru, který studujete, i v rámci mimoškolních aktivit?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž
ano	2	0	1	0	3 %	0 %	3 %	8	9	17 %
ne	19	3	18	2	37 %	5 %	42 %	23	15	38 %

Z odpovědí respondentů na tuto uzavřenou otázku je patrné, že u zdravotnického asistenta se svému oboru v rámci mimoškolních aktivit nevěnuje většina žáků, tedy uvedli odpověď „ne“. V prvním ročníku je to celkem 21 žáků, tj. 19 žen a 3 muži. Ve IV. ročníku stejného oboru odpovědělo záporně celkem 18 žen a 2 muži. Celkem se tedy jedná o 42 % (42) respondentů, tj. 37 % (37) žen a 5 % (5) mužů.

Kladně odpovědělo, tedy že se svému oboru v rámci mimoškolních aktivit věnuje, 3 (3 %) respondentů zdravotnického asistenta u prvního a čtvrtého ročníku, tj. 2 (2%) u I. ročníku a 1 (1 %) u IV. ročníku. V obou těchto případech se jednalo vždy o ženy. Muži zdravotničtí asistenti se tedy vůbec neangažují v rámci mimoškolních aktivit ve své budoucí profesi.

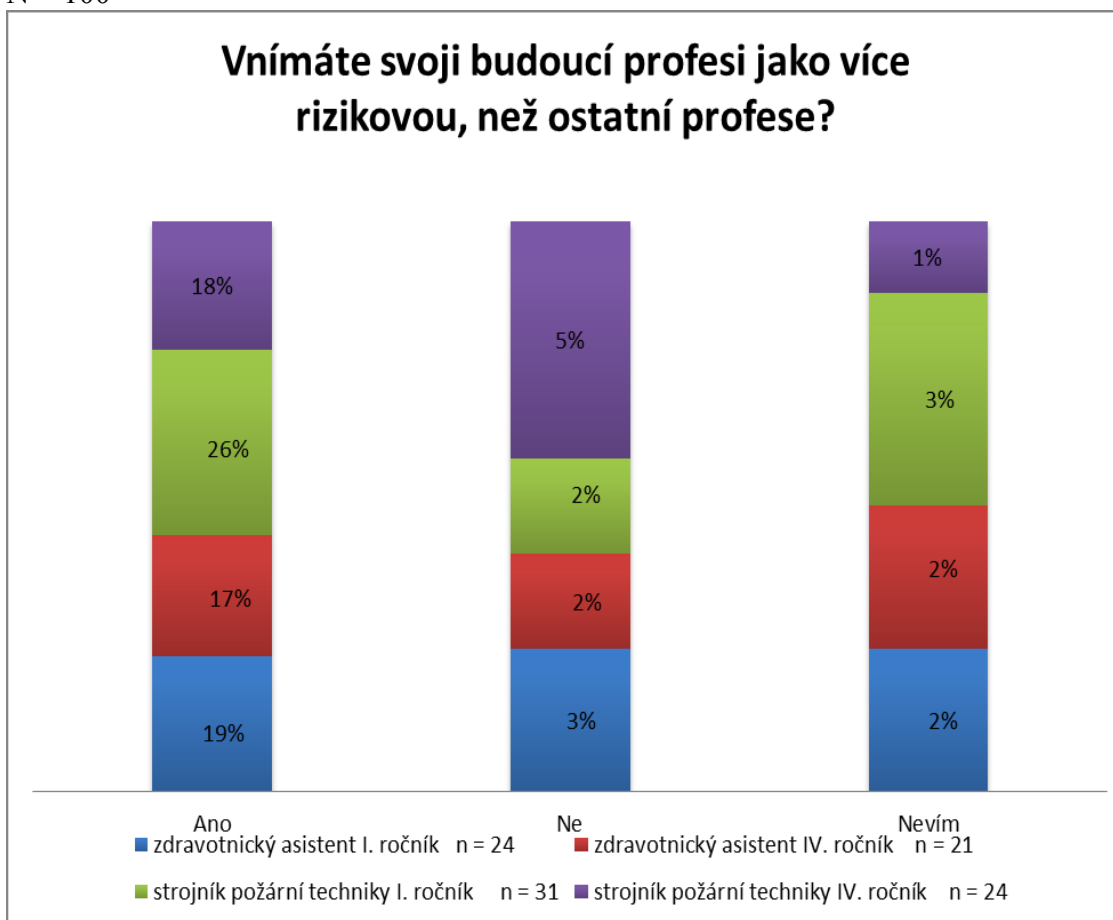
U oboru Strojník požární techniky uvedlo odpověď „ano“, že se věnují své profesi v mimoškolních aktivitách celkem 17 % (17) žáků, tj. 8 % (8) žáků prvního ročníku a 9 % (9) žáků čtvrtého ročníku.

Záporně, tedy že se své profesi mimo školu nevěnuje, odpovědělo dohromady 38 (38 %) žáků strojníků, tj. v I. ročníku 23 (23 %) a ve IV. ročníku 15 (15 %) žáků.

Z tabulky tedy vyplývá, že se dotazovaní respondenti, v obou zkoumaných oborech, nevěnují svému oboru v rámci mimoškolních aktivit v celkovém počtu 80 % (80) žáků. Pouze tedy 20 % (20) žáků se v mimoškolní aktivitě věnuje své budoucí profesi.

Graf č. 1: Vnímáte svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?

N = 100

Zdroj: vlastní, graf č. 1

Respondenti v této otázce měli v předložených odpovědích vyjádřit své pocity, resp. vybrat, zda a jak vnímají rizikovost své budoucí profese. Většině žáků se, a to jak zdravotníci, tak i hasiči, shodla na tom, že svoji budoucí profesi vnímají jako rizikovou. Variantu „ano“ si vybralo celkem 80 % (80) žáků v obou oborech a ročnících, tj. 36 % (36) zdravotnický asistent a 44 % (44) strojník požární techniky.

Svoji profesi jako rizikovou nevnímá celkem 12 (12 %) žáků, tj. zdravotnický asistent 4 (4 %) žen a 1 (1 %) mužů a 7 (7 %) strojník požární techniky.

Jen celkem 8 (8 %) všech dotazovaných uvedlo možnost „nevím“. Shodně po 4 (4 %) si tuto odpověď rozdělili zdravotníci a hasiči.

Tabulka č. 5: Myslíte si, že jsou rizikovější profese, než je ta Vaše?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž
ano	19	3	14	2	33 %	5 %	38 %	16	16	32 %
ne	1	0	2	0	3 %	0 %	3 %	5	1	6 %
nevím	1	0	3	0	4 %	0 %	4 %	10	7	17 %

V tomto dalším uzavřeném dotazu, zda jsou rizikovější profese, než profese respondentů, odpovídali dotazovaní žáci následovně.

Odpověď „ano“ si vybralo celkem 70 % (70) žáků dotazovaných oborů a ročníků. Jedná se tedy u zdravotnického asistenta o 38 % (38), z toho v I. ročníku 19 % (19) žen a 3 % (3) muži a ve IV. ročníku 14 % (14) žen a 2 % (2) muži. U oboru Strojník požární techniky je to v I. ročníku 16 % (16) a ve IV. ročníku také 16 % (16) žáků. Celkem jde tedy o 32 % (32) respondentů, kteří si myslí, že jsou ještě rizikovější profese, než ta jejich budoucí.

Možnost „nevím“ uvedlo z celkového vzorku jen 4 % (4) zdravotníků, avšak ani jeden muž a 17 % (17) žáků oboru strojníka požární techniky, z toho 10 % (10) žáků I. ročníku a 7 % (7) žáků IV. ročníku.

Variantu „ne“ volilo jen nepatrné procento žáků, tj. 9 % (9). Z toho jde o 3 % (3) žáky zdravotnického asistenta a 6 % (6) žáků hasiče.

Tabulka č. 6: Domníváte se, že Vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovosti?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž
ano	2	0	0	0	2 %	0 %	2 %	7	1	8 %
ne	12	3	19	1	31 %	4 %	35 %	23	23	46 %
nevím, ještě jsem se o to nezajímal/a	7	0	0	1	7 %	1 %	8 %	1	0	1 %

Zde měli respondenti vybrat z nabídnutých možností tu, která dle jejich mínění, doposud zjištěných zkušeností a poznatků, odpovídá jejich momentálnímu přesvědčení.

Na otázku, zda se domnívají, že je jejich budoucí profese dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovosti, vybrali respondenti v převážné většině odpověď „ne“. Tedy, že jejich budoucí profese není za svoji rizikovost dostatečně ohodnocena. Jednalo se u zdravotnického asistenta celkem o 35 respondentů (35 %), z toho bylo 31 žen (31 %) a 4 muži (4 %). V I. ročníku to bylo 15 žáků (15 %), tj. 12 žen (12 %) a 3 muži (3 %) a ve IV. ročníku 19 žen (19 %) a 1 muž (1 %). Strojník požární techniky tuto variantu vybral celkem v 46 % (46), tj. v I. i IV. ročníku shodně po 23 % (23) žáků.

Těch, kteří nevědí, zda je jejich profese dostatečně finančně ohodnocena, bylo dohromady 9 % (9) respondentů. Z toho 7 % (7) žen zdravotnického asistenta, žádný muž, v I. ročníku a 1 (1 %) žena ve IV. ročníku a 1 (1 %) žák I. ročníku oboru Strojník požární techniky.

Spokojeno, v současné době, s finančním ohodnocením za rizikovost své budoucí profese bylo 10 % (10) respondentů, tj. 2 % (2) zdravotničtí asistenti a 8 % (8) žáků strojníka požární techniky.

Tabulka č. 7: Za rizikovost Vaší budoucí profese si představujete, k základnímu platu, jako odpovídající finanční ohodnocení příplatek ve výši.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž
5 – 10 tis. Kč	7	2	5	2	12 %	4 %	16 %	8	4	12 %
10 – 15 tis. Kč	9	0	5	0	14 %	0%	14 %	13	12	25 %
15 – 20 tis. Kč	5	1	9	0	14 %	1 %	15 %	7	6	13 %
jiná možnost	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	3	2	5%

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že velká většina dotazovaných označila, za rizikovost své budoucí profese k základnímu platu jako odpovídající výši finančního ohodnocení, jednu ze tří konkrétních nabízených možností, resp. částek. Je to celých 95 % (95) respondentů.

Jinou možnost volilo jen 5 % (5) žáků a to, u zdravotnického asistenta ani jeden a strojník požární techniky v I. ročníku 3 % (3) a ve IV. ročníku 2 % (2) žáků. Touto částkou byla respondenty napsána suma v rozmezí 20 – 25 tis. Kč.

Všechna tři rozpětí nabízených částek byla respondenty zdravotnického asistenta vybrána rovnoměrně. V procentuelním vyobrazení jde o 45 % (45) respondentů. Z toho muži vybírali jen z možností 5 – 10 tis. Kč a 15 – 20 tis. Kč, a ženy byly zastoupeny ve všech třech uváděných možnostech.

Strojník požární techniky měl zastoupení ve všech třech nabízených možnostech, které byly jako finanční příplatek ohodnocení k platu za rizikovost profese. Nejčastěji bylo respondenty uváděno rozpětí 10 – 15 tis. Kč, tj. celkem 25 % (25) žáků I. a IV. ročníku. Obě další možnosti 5 – 10 tis. Kč uvedlo 12 % (12) žáků a 13 % (13) žáků vybralo 15 – 20 tis. Kč. Tyto dvě nabízené možnosti byly tedy zastoupeny skoro rovnoměrně.

Graf č. 2: Domníváte se, že Vaše budoucí profese je prestižním povoláním?

N = 100

Zdroj: vlastní, graf č. 2

Z uvedeného grafu vyplývá, že respondenti strojníka požární techniky vnímají své povolání jako prestižní ve 36 % (36) a to, v I. ročníku celkem 16 % (16) žáků a ve IV. ročníku 20 % (20) žáků. Možnost „nevím“ uvedlo celkem 12 % (12) a možnost „ne“, tedy, že se nedomnívá, že profese strojníka požární techniky je prestižním povoláním uvedlo celkem 7 % (7) žáků.

Zdravotnický asistent uvedl možnost „ano“ celkem v 19 % (19), z toho v I. ročníku 8 % (8) žen a 1 % (1) muž a ve IV. ročníku 9 % (9) žen a 1 % (1) muž. Možnost „nevím“ vybralo celkem 17 % (17) respondentů a „ne“ bylo uvedeno celkem v 9 % (9).

Tabulka č. 8: Je podle Vás veřejnost o rizikovosti Vaší profese dostatečně informována?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žena	muž				
ano	4	0	0	0	4 %	0 %	4 %	6	4	10 %
ne	8	1	15	2	23 %	3 %	26 %	15	14	29 %
nevím	9	2	4	0	13 %	2 %	15 %	10	6	16 %

Tato uzavřená otázka nabízela tři možnosti, kde procentuální zastoupení nabízených odpovědí bylo následující.

Celkem 14 (14 %) respondentů se domnívá, že veřejnost je o rizikovosti jejich budoucí profese dostatečně informována, tj. 4 (4 %) zdravotnického asistenta a 10 (10 %) strojníka požární techniky. Z toho v I. ročníku jde o 10 (10 %) žáků a 4 (4 %) žáků IV. ročníku. Nejčastěji uváděná masmédiá, která veřejnost informují o rizikovosti budoucí profese respondentů, jsou televize, rádio, tisk a internet.

Možnost „ne“ vybralo celkem 55 (55 %) všech dotazovaných v obou oborech a ročnících, tj. 26 (26 %) žáků zdravotnického asistenta a 29 (29 %) žáků strojníka požární techniky. Tedy skoro totožné procentuální zastoupení.

I možnost „nevím“ měla u respondentů zastoupení. Celkem tuto odpověď vybralo 31 (31 %) všech dotazovaných žáků. V I. ročníku se jednalo v obou oborech celkem o 21 (21 %) respondentů a ve IV. ročnících volilo tuto možnost 10 (10 %) žáků.

Tabulka č. 9: Domníváte se, že jsou pro Vaši budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
ano	21	3	17	2	38 %	5 %	43 %	30	22	52 %	95
ne	0	0	1	0	1 %	0 %	1 %	1	0	1 %	2
nevím	0	0	1	0	1 %	0 %	1 %	0	2	2 %	3

Zde žáci vybírali z nabídnutých možností na základě získaných zkušeností v průběhu studia a jiných aktivit spojených s jejich budoucí profesí. Většina, resp. převážná část, dotazovaných respondentů v oboru zdravotnický asistent a strojník požární techniky se domnívá, že jsou v jejich budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Celkem 95 (95 %) zdravotnického asistenta a strojníka požární techniky uvádí potřebnost dalších školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, tj. 43

(43 %) zdravotníka, z toho 24 (24 %) I. ročníku a ve IV. ročníku je to 19 (19 %) žáků. Strojník požární techniky je zastoupen 52 (52 %), z toho v I. ročníku jde o 30 (30 %) a ve IV. ročníku je to 22 (22 %) mužů.

Další dvě nabízené odpovědi jsou zastoupeny ve velmi pomíjivém procentuálním zastoupení, tj. dohromady 5 (5 %).

Tabulka č. 10: Jak vnímáte případné porušování BOZP ve Vaší profesi u kolegů profesionálů?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
každý je zodpovědný sám za sebe	13	3	12	1	25 %	4 %	29 %	11	2	13 %	42
pokud se nic nestane, tak je to možné	2	0	0	0	2 %	0 %	2 %	3	0	3 %	5
někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne	5	0	5	1	10 %	1 %	11 %	16	19	35 %	46
myslím si, že se nic takového v naší profesi neděje	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	1	1	2 %	2
jiná možnost	1	0	2	0	3 %	0 %	3 %	0	2	2 %	5

Zde si mohli respondenti vybrat z více nabízených možností, a pokud jim ani jedna nabízená možnost nevyhovovala, uvedli jako jinou možnost svoji variantu odpovědi.

Na otázku vnímání případného porušování BOZP ve své profesi u kolegů profesionálů je zřejmé, že jinak toto vnímají žáci zdravotnického asistenta a jinak žáci oboru Strojník požární techniky.

To, že je každý zodpovědný sám za sebe, uvedlo 29 % (29) respondentů zdravotnického asistenta a „jen“ 13 (13 %) žáků strojníka požární techniky. Obráceně tomu bylo u možnosti, že někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne. Zde toto porušení BOZP vnímá „pouze“ 11 (11 %) žáků zdravotnického asistenta a 35 (35 %) žáků strojníka požární techniky.

Zbylé dvě nabízené možnosti měly velmi malé procentuelní zastoupení v obou oborech i ročnících, tj. dohromady 7 (7 %).

Jinou možnost jako odpověď volilo 5 (5 %) ze všech dotazovaných respondentů, tj. 3 % (3) zdravotničtí asistenti a u strojníka požární techniky to byla 2 % (2). Zdravotničtí asistenti uváděli skoro shodné možnosti, tj. že jako profesionálové vědí co si mohou dovolit a pokud to neohrožuje ostatní, tak to nevádí. Strojníci požární techniky v obou dvou případech odpověděli, že nesmí dojít k porušení BOZP, neboť by to mohlo případně ohrozit celou skupinu zasahujících.

Tabulka č. 11: Myslíte si, že při výkonu Vaší profese jste dostatečně legislativně ochráněn/a před možnými agresivními útoky lidí, kterým byste pomáhal/a (jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni)?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
ano	1	0	0	0	1 %	0 %	1 %	5	0	5 %	6
ne	15	3	14	2	29 %	5 %	34 %	15	19	34 %	68
nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel	5	0	5	0	10 %	0 %	10 %	11	5	16 %	26

Na tuto uzavřenou otázku, ohledně dostatečné legislativní ochrany kolegů profesionálů před možnými agresivními útoky lidí (zda jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni), vybírali oslovení respondenti ze tří nabízených možných odpovědí.

Možnost „ne“ byla respondenty nejvíce zastoupena, tj. v obou oborech a ročnících po 34 % (34) žáků, tedy 68 % (68). Druhá volená možnost byla, že neví, ještě o tom nepřemýšleli. Tuto variantu vybralo z celkového počtu, 10 % (10) respondentů zdravotnického asistenta a 16 % (16) žáků strojníka požární techniky, tj. 11 % (11) v I. ročníku a 5 % (5) v ročníku čtvrtém.

Zbytek respondentů, tj. 6 % (6) se domnívá, že legislativní ochrana před těmito agresivními útočníky je dostatečná. Z toho je 1 % (1) respondent zdravotnický asistent a 5 % (5) je strojník požární techniky.

Tabulka č. 12: Přečtete si následující příběh a zamyslete se, jak byste se zachoval/a Vy:

Po nahlášení dopravní nehody přijely na místo složky Integrovaného záchranného systému (IZS). Po vyhodnocení situace si začaly složky IZS plnit své povinnosti. Záchranáři a hasiči společně vyprošťovali z vozidla řidiče, který byl ve voze zaklíněn. Jeho opilý spolujezdec, který měl jen lehké odřeniny, náhle surově napadl záchranáře a hasiče, kteří řidiče z vozidla vyprošťovali.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
snažil/a bych se sám/a ubránit agresivnímu útoku a pokračoval/a bych dále ve své práci	1	3	1	0	2 %	3 %	5 %	10	5	15 %	20
okamžitě bych přestal/a vykonávat svoji práci a požádal/a bych o pomoc přítomné kolegy	0	0	2	0	2 %	0 %	2 %	1	0	1 %	3
využila/a bych pomoci Policie ČR a po spacificování agresivního jedince, bych pokračoval/a ve své práci	19	0	15	2	34 %	2 %	36 %	18	18	36 %	72
jiná možnost	1	0	1	0	2 %	0 %	2 %	2	1	3 %	5

Ze získaných odpovědí na tuto otázku vyplývá, že by při napadení opilým spolujezdcem nejvíce ze všech respondentů využilo pomoci Policie ČR a po spacificování agresivního jedince by pokračovalo ve své práci. Tuto možnost uvedlo 36 (36 %) zdravotnického asistenta a shodně také 36 (36 %) žáků strojníka. To je dohromady 72 (72 %) respondentů.

Sám se ubránit před napadením agresivního člověka a dále pokračovat v záchranné činnosti si zvolilo 5 (5 %) zdravotníků, z toho 2 (2 %) ženy a 3 (3 %) muži. U strojníka požární ochrany tuto variantu volilo 15 (15 %), tj. 10 (10 %) první ročník a 5 (5 %) ve čtvrtém ročníku.

Zbylou nabízenou možností, tj. okamžitě přestat vykonávat svoji práci a požádat o pomoc své kolegy, si vybrali 3 (3 %) ze všech oslovených respondentů.

Varianta odpovědi „jiná možnost“ byla uváděna u zdravotníka I. ročníku, že by si napadení nevsímal, nenechal by se vyprovokovat opilým spolujezdcem, a snažil by se soustředit na pomoc zaklíněnému řidiči. U IV. ročníku zdravotnického asistenta byla jinou možností odpověď také zachování klidu, ale dále s tím, že by se respondent snažil opilému spolujezdci vysvětlit vážnost a důležitost rychlé pomoci zaklíněnému řidiči. Pokud by toto nebylo účinné, potom by následně volil variantu pomoci Policie ČR. Je zajímavé, že tyto obě varianty odpovědi uvedly ženy zdravotnice.

Strojník požární techniky první ročník, v obou případech, uvedl jako „jiná možnost“, že pokud by se nejednalo o vážná zranění u řidiče, snažil by se opilému agresorovi vysvětlit důležitost dané situace a potom by pokračoval ve vyprošťování. U strojníka IV. ročníku byla uvedena jako „jiná možnost“ odpověď odvážnější, tj. že by agresora sám spacificoval, předal jej kolegům policistům a dále by pokračoval s kolegy ve vyprošťování řidiče.

Tabulka č. 13: V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vaše pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědi „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 nejvyšší riziko).

N = 186

Možné riziko	I. ročník zdravotnický asistent			IV. ročník zdravotnický asistent			celkem žáci	ANO					celkem ANO žáci
	ano	ne	nevím	ano	ne	nevím		1	2	3	4	5	
dopravní nehoda při cestě k zásahu	17	6	1	16	2	3	45	2	1	21	5	4	33
úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků)	14	3	7	13	5	3	45	6	4	2	0	15	27
úmrtí při výkonu povolání	5	3	16	6	10	5	45	0	0	2	1	8	11
úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod)	10	2	12	15	2	4	45	3	2	11	6	3	25
jiná možnost:													
smrt pacienta vinou ošetřovatele	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	2	2
nakazit se nemocí od pacienta	1	0	0	3	0	0	4	0	0	0	0	4	4

Respondenti zdravotnického asistenta měli označit, zda jsou z nabídnutých rizik při výkonu jejich profese, tato rizika možná a pokud „ano“, měli určit podle svého uvážení možný stupeň takového rizika.

Z celkového počtu 45 respondentů z obou tříd byla nejčastěji označena možnost rizika dopravní nehody při cestě k zásahu., tj. 33 žáků. Největším zastoupením tohoto rizika byl třetí stupeň nebezpečnosti. Celkem v 21 případech. Ostatní stupně měly v rámci rizika menší zastoupení.

Druhou nejčastější variantou byl respondenty volen úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků). Tuto možnost volilo celkem 27 respondentů a v 15 případech byl označen nejvyšší možný stupeň rizika.

Jinou možnost rizika uvedlo 6 respondentů. Jednou, ze dvou uvedených možností, byla smrt pacienta zaviněná ošetřovatelem. Tuto variantu zapsali dva respondenti čtvrtého ročníku zdravotnického asistenta, se stupněm rizika pět, tedy nejvyšším. Druhou uvedenou možností byla nákaza nemoci od pacienta, tuto možnost napsali čtyři respondenti. Míra rizika byla označena také nejvyšším stupněm, tedy stupněm pět.

Tabulka č. 14: V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vaše pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědi „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 nejvyšší riziko).

N = 224

Možné riziko	I. ročník strojník požární techniky			IV. ročník strojník požární techniky			celkem žáci	ANO					celkem ANO žáci
	ano	ne	nevím	ano	ne	nevím		1	2	3	4	5	
dopravní nehoda při cestě k zásahu	23	3	5	24	0	0	55	3	1	32	5	6	47
úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků)	24	4	3	18	2	4	55	0	9	14	14	5	42
úmrť při výkonu povolání	25	2	4	24	0	0	55	5	1	28	9	6	49
úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod)	12	6	13	15	2	7	55	1	3	21	0	2	27
jiná možnost:													
popálení při zásahu	0	0	0	4	0	0	4	0	0	1	1	2	4

Respondenti oboru Strojník požární techniky měli také označit, zda jsou u nabídnutých rizik při výkonu jejich profese, tato rizika možná a pokud „ano“, měli určit podle svého uvážení též možný stupeň takového rizika.

Nejčastěji uváděné možné riziko bylo, z celkového počtu 55 respondentů, úmrtí při výkonu povolání. Toto riziko volilo všech 49 žáků a s určením třetího stupně nebezpečnosti.

Další volenou variantou, tj. 47 krát, bylo riziko dopravní nehody při cestě k zásahu. Dále následoval úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následku), celkem 42 krát.

Jinou možnost označení rizika, a to popálení při zásahu, využili, resp. uvedli, 4 respondenti. Byli to žáci IV. ročníku a stupeň nebezpečnosti byl polovinou označen jako nejvyšší, tedy pátý.

Tabulka č. 15: Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, piersing na nezakrytých částech těla, jako rizikové?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
ano, je potřeba veškeré tyto věci před započítáním odborné praxe sundat	12	2	13	1	25 %	3 %	28 %	28	17	45 %	73
ne, není potřeba je sundávat	3	0	0	0	3 %	0 %	3 %	0	0	0 %	3
nevím, asi podle druhu zrovna vykonávané práce sundám je, protože je to po mně požadováno, ale nepřemýšlím nad tím	2	1	4	0	6 %	1 %	7 %	1	5	6 %	13
jiná možnost	0	0	1	0	1 %	0 %	1 %	0	0	0 %	1

Zda žáci v rámci BOZP při odborné praxi vnímají doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, piersing na nezakrytých částech těla, jako rizikové, se žáci vyjádřili následovně. Že jde opravdu o riziko, že je potřeba veškeré tyto věci před započítáním odborné praxe sundat, odpovědělo 28 % (28) žáků zdravotnického asistenta a 45 % (45) žáků strojníka požární techniky, tj. celkem 73 % (73) všech respondentů.

To, že tyto věci respondent sundá, neboť je to po něm požadováno, volilo celkem 10 % (10) žáků, tj. 6 % (6) zdravotnického asistenta a 4 % (4) strojníka požární techniky.

Možnost „nevím, asi podle druhu zrovna vykonávané práce“ si vybralo 7 % (7) žáků zdravotnického asistenta a 6 % (6) strojníka požární techniky.

Pouze 1 % (1) zdravotnický asistent IV. ročníku, ze všech dotazovaných respondentů, volil variantu „jiná možnost“, že mu výše uvedené předměty nepřipadají zase až tak rizikové v rámci BOZP, jako že je to spíše nehygienické.

Tabulka č. 16: Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
ano	8	3	18	2	26 %	5 %	31 %	19	16	35 %	66
když si zrovna vzpomenu	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	1	4	5 %	5
pokud jsem upozorněn/a, tak si to hlídám	10	0	1	0	11 %	0 %	11 %	11	4	15 %	26
nevím	3	0	0	0	3 %	0 %	3 %	0	0	0 %	3
ne	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	0	0	0 %	0

Na otázku, zda respondenti dodržují pravidla bezpečné práce v době odborného výcviku, odpovědělo „ano“ 66 (66 %) ze všech dotazovaných. Z toho 28 (28 %) žáků zdravotnického asistenta, tj. 14 (14 %) u I. ročníku a 14 (14 %) u ročníku čtvrtého. Z toho celkem 25 (25 %) žen a 3 (3 %) mužů. Strojník požární techniku tuto možnost volil 45 (45 %), tj. 28 (28 %) za I. ročník a za IV. ročník 17 (17 %) žáků.

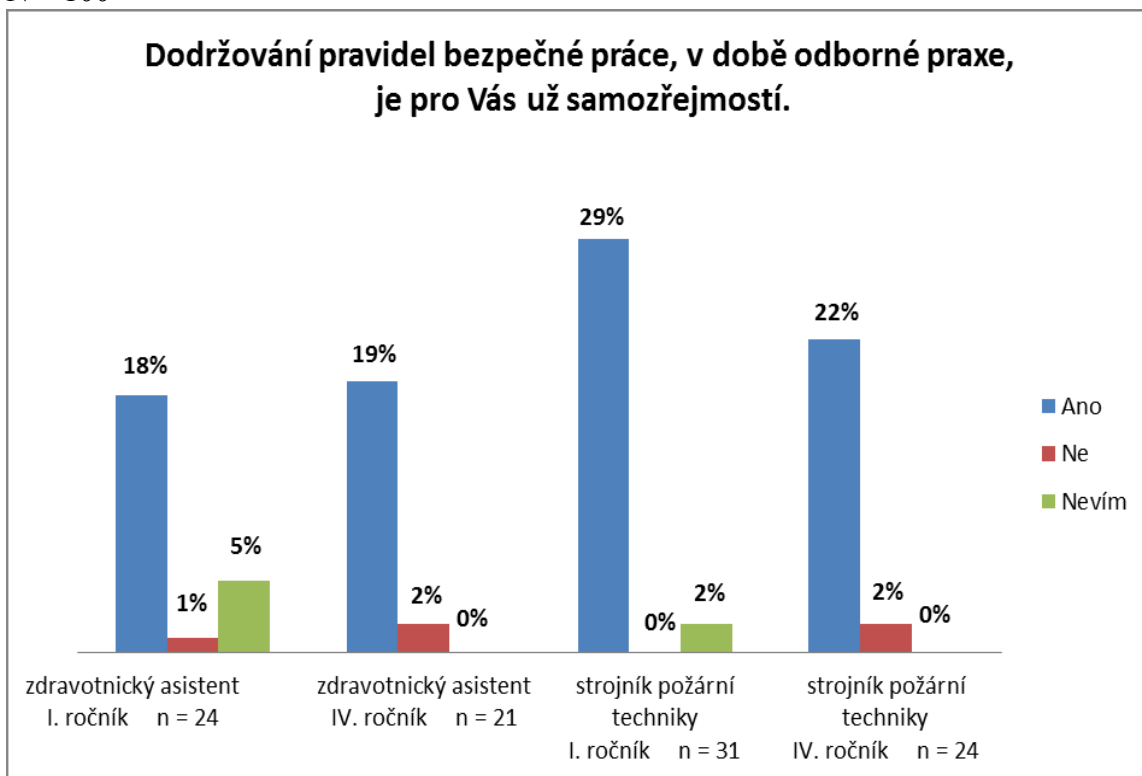
Možnost, pokud jsem upozorněn/a, tak si to hlídám, si vybralo 11 (11 %) zdravotnického asistenta a 15 (15 %) strojníka.

Další dvě nabízené odpovědi, „když si zrovna vzpomenu“ a „nevím“ si vybralo dohromady 8 (8 %) všech respondentů.

Z výše uvedené tabulky je potěšující, že variantu nedodržování pravidel bezpečné práci při odborném výcviku neuvědl ani jeden u oslovených v rámci dotazníkového šetření.

Graf č. 3: Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmostí.

N = 100

Zdroj: vlastní, graf č. 3

Vyhodnocení otázky, zda je dodržování pravidel bezpečné práce v době odborné praxe pro žáky samozřejmostí, bylo oběma obory uvedeno jako jednoznačné „ano“. Zde si dodržování pravidel bezpečné práce při odborné praxi jako samozřejmost bere 88 (88 %) všech žáků. Z toho u zdravotnického asistenta tuto možnost uvedlo 37 (37 %) žáků a 51 (51 %) strojníka požární techniky.

Zbylé dvě možnosti, tj. „nevím“ a „ne“, měly velmi mizivé procento zastoupení. Tyto odpovědi uvedlo dohromady jen 12 (12 %) zbylých respondentů.

Tabulka č. 17: Při nástupu na odbornou praxi jste vždy řádně proškolen/a a seznámen/a s možnými pracovními riziky daného zařízení.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
ano vždy	14	1	11	1	25 %	2 %	27 %	26	13	39 %	66
jak kdy	0	0	1	1	1 %	1 %	2 %	4	4	8 %	10
jen při prvním nástupu, pak už ne	7	2	7	0	14 %	2 %	16 %	1	7	8 %	24
ne	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	0	0	0 %	0

V otázce, zda jsou žáci při nástupu na odbornou praxi proškoleni a seznámení s možnými pracovními riziky daného zařízení byla převaha odpovědí „ano vždy“. Zdravotnický asistent tuto možnost zvolil ve 27 (27 %) případech. Z toho bylo zastoupení v I. ročníku 15 (15 %), tj. 14 (14 %) žen a 1 (1 %) mužů a IV. ročník volil tuto variantu ve 12 (12 %) případech, tj. 11 (11 %) žen a 1 (1 %) mužů.

Možnost „jak kdy“ volilo 2 (2 %) zdravotnického asistenta a 8 (8 %) strojníka požární techniky a to rovnoměrně 4 (4 %) a 4 (4 %) u obou dotazovaných ročníků.

Další nabízenou možnost „jen při prvním nástupu“ si vybralo celkem 24 (24 %) ze všech dotazovaných, tj. 16 (16 %) zdravotnického asistenta a 8 (8 %) strojníka požární techniky.

Možnost „ne“ si nevybral ani jeden z dotazovaných žáků.

Tabulka č. 18: Školení BOZP v odborné praxi.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď?
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci			muž	muž
beru jako povinnou součást odborné praxe	4	0	9	0	13 %	0 %	13 %	12	4	16 %	29
je potřeba se neustále seznamovat s možnými riziky na pracovišti	16	3	7	1	23 %	4 %	27 %	17	13	30 %	57
beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi prostě patří	1	0	3	1	4 %	1 %	5 %	2	7	9 %	14
jiná možnost	0	0	0	0	0 %	0 %	0 %	0	0	0 %	0

Školení BOZP v odborné praxi, bere jako povinnou součást odborné praxe u zdravotnického asistenta 13 % (13) žáků a u strojníka požární techniky 16 % (16) žáků, tj. 12 % (12) u prvního ročníku a 4 % (4) u ročníku čtvrtého.

Variantu, potřeby neustálého seznamování s možnými riziky na pracovišti uvedlo celkem 57 % (57) dotazovaných respondentů, tj. 27 % (27) zdravotnického asistenta, z toho 19 % (19) u prvního ročníku a 8 % (8) u ročníku čtvrtého. Strojník požární techniky vybral tuto variantu celkem ve 30 % (30) možnosti, tj. 17 % (17) za I. ročník a 13 % (13) za IV. ročník.

Možnost „beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi patří“ zvolilo 5 % (5) zdravotnického asistenta a 9 % (9) strojníka požární techniky.

Varianta „jiná možnost“ nebyla uvedena ani jedním z dotazovaných respondentů.

Tabulka č. 19: Myslíte si, že Vám jsou při Vaší odborné praxi vytvořeny vhodné podmínky, např. ochranné pomůcky, dezinfekční a hygienické prostředky, ochranný oděv, pro Vaši bezpečnost před možnými pracovními riziky.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	
ano	15	2	15	1	30 %	3 %	33 %	27	21	48 %	81
nevím	5	1	2	1	7 %	2 %	9 %	3	3	6 %	15
ne	1	0	2	0	3 %	0 %	3 %	1	0	1 %	4

Respondenti na tuto uzavřenou otázku vybírali ze tří možných odpovědí. Jednoznačně byla oslovenými žáky na otázku, zda jsou vytvořeny vhodné podmínky pro jejich bezpečnost před možnými pracovními riziky při odborné praxi, např. ochrannými pomůckami, dezinfekčními a hygienickými prostředky, ochranným oděvem, možnost „ano“. Tuto variantu uvádělo celkem 81 % (81) všech dotazovaných, tj. 33 % (33) za zdravotnického asistenta a 48 % (48) za strojníka požární techniky.

Možnost „nevím“ uvedlo z celkového počtu sta respondentů 15 % (15) žáků a možnost „ne“ jen 4 % (4) všech oslovených.

Tabulka č. 20: Co uděláte, pokud byste zjistil/a při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
nahlásím danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi	15	3	13	2	28 %	5 %	33 %	23	15	38 %	71
nahlásím danou skutečnost ten den, ale až na konci odborné praxe	4	0	1	0	5 %	0 %	5 %	1	0	1 %	6
zhodnotím danou situaci a potom se rozhodnu, zda to nahlásím	2	0	4	0	6 %	0 %	6 %	7	9	16 %	22
pokud se nic nestane, tak si to nechám pro sebe	0	0	1	0	1 %	0 %	1 %	0	0	0 %	1

Na danou otázku, co by respondent udělal, pokud by zjistil při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika, většina, tj. 71 % (71) dotazovaných uvedla možnost, že nahlásí danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi. Z toho bylo celkem 33 % (33) zdravotnického asistenta a 38 % (38) strojníka požární techniky, tj. 23 % (23) z I. ročníku a 15 % (15) ze IV. ročníku.

Možnost zhodnocení dané situace a následného rozhodnutí, zda to nahlásit, si zvolilo 6 % (6) žáků zdravotnického asistenta, tj. 2 % (2) za I. ročník a 4 % (4) za ročník čtvrtý a 16 % (16) žáků u strojníka požární ochrany, tj. 7 % (7) v prvním ročníku a 9 % (9) ve čtvrtém ročníku.

Zbýlé dvě nabízené varianty měly společné zastoupení pouhými 7 % (7) všech oslovených respondentů.

Tabulka č. 21: Jak byste postupoval/a v případě, kdybyste viděl/a, že Váš spolužák/spolužačka porušil/a, nebo porušuje při odborné praxi BOZP.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci	muž	muž	muž	žáci
pouze ho/ji upozorním na dané porušení BOZP a dále si toho nebudu všimát	7	1	6	2	13 %	3 %	16 %	19	15	34 %	50
upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a pohlídám nápravu, a nikde to nebudu hlásit	7	2	8	0	15 %	2 %	17 %	5	7	12 %	29
upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a nahlásím vše odpovědné osobě, která vede odbornou praxi nevšímám si druhých, každý je zodpovědný sám za své konání	5	0	2	0	7 %	0 %	7 %	6	0	6 %	13
	2	0	3	0	5 %	0 %	5 %	1	2	3 %	8

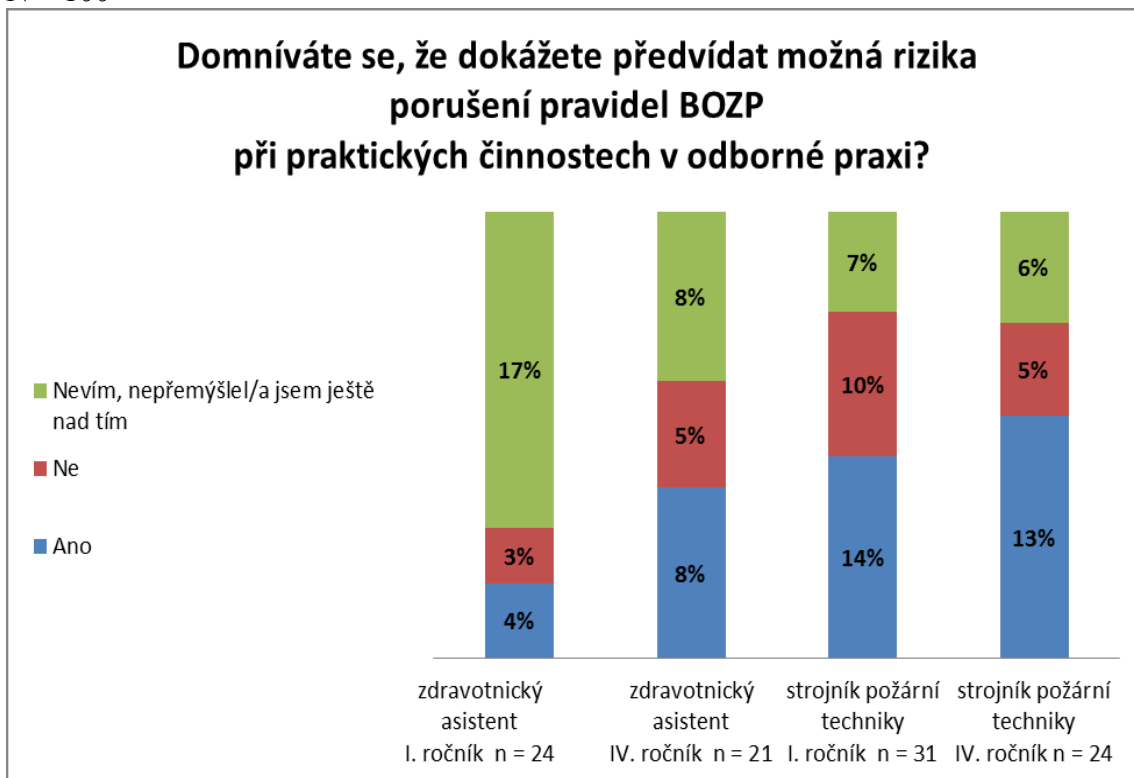
Respondenti v této otázce měli možnost výběru z více odpovědí. Nejčastěji uváděná odpověď respondenty byla možnost, že když uvidí porušení BOZP při odborné praxi u spolužáka, tak jej pouze upozorní na dané porušení bezpečnosti a dále si toho nebude všimát. Tuto možnost odpovědi si zvolilo celkem 50 % (50) všech respondentů, tj. 16 % (16) zdravotnického asistenta a 34 % (34) u strojníka požární techniky.

Možnost, upozornění a vysvětlení nebezpečnosti daného konání, pohlídání nápravy a nenahlášení porušení BOZP u spolužáka, uvedlo celkem 29 % (29) všech dotazovaných.

Variantu, že si nevšímá druhých, neboť je každý zodpovědný sám za své konání, uvedlo 8 % (8) respondentů v obou oborech a dotazovaných ročnících, tj. 5 % (5) u zdravotnického asistenta a 3 % (3) u strojníka požární techniky.

Graf č. 4: Domníváte se, že dokážete předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech v odborné praxi?

N = 100

Zdroj: vlastní, graf č. 4

Na otázku, zda se respondenti domnívají, že dokáží předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech, byla nejčastější odpověď „ano“. Tuto možnost si zvolilo celkem 12 (12 %) žáků oboru Zdravotnický asistent a 27 (27 %) žáků oboru Strojník požární techniky. Celkem tuto variantu odpovědi tedy uvedlo 39 (39 %) oslovených respondentů.

Možnost „nevím, nepřemýšlel jsem ještě nad tím“, si vybralo u celkového vzorku dotazovaných plných 38 (38 %) všech respondentů.

Odpověď „ne“ si zvolilo 8 (8 %) zdravotnického asistenta a 15 (15 %) strojníka požární ochrany, tj. 10 (10 %) z I. ročníku a 5 (5 %) z ročníku čtvrtého.

Tabulka č. 21: Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

N = 112

možnosti	míra rizika (průměr)	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem %		celkem za odpověď
		žena	muž	žena	muž	žena	muž	
špatně zředěná desinfekce	5	12	1	10	2	19,6 %	2,7 %	25
nepoužívání ochranných pomůcek	5	7	0	13	1	17,9 %	0,9 %	21
použití alkoholu a návykových látek	5	2	1	11	2	11,6 %	2,7 %	16
záměna léku	5	7	0	13	1	17,9 %	0,9 %	21
nakažení od pacienta (HIV)	5	0	0	12	0	10,7 %	0 %	12
předávkování léky	5	2	1	9	1	9,8 %	1,8 %	13
uklouznutí po mokré podlaze	2	0	0	3	1	2,7 %	0,9 %	4

Zdravotnický asistent v I. i IV. ročníku uváděl a následně určoval i možný stupeň rizika při výkonu odborné praxe na pracovišti. Mezi nejvíce uváděnými možnostmi samotnými respondenty byly např. špatně zředěná desinfekce, celkem 25 krát. Dalšími uváděnými možnostmi bylo nepoužívání ochranných pomůcek a záměna léků. Všechny tyto uvedené možnosti byly označeny nejvyšším stupněm nebezpečnosti, tedy stupněm pět.

Zbylé uváděné možnosti bylo použití alkoholu a návykových látek, celkem 16 krát, předávkování léky 13 krát a možnost nakažení od pacienta (HIV) byla uvedena respondenty celkem ve 12 případech. Vše s nejvyšším stupněm nebezpečnosti. Nejmenší zastoupení možných rizik a nejnižší stupeň nebezpečnosti bylo žáky uváděno uklouznutí na mokré podlaze.

Tabulka č. 22: Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

N = 87

možnosti	míra rizika (průměr)	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem %	celkem za odpověď
		muž	muž	muž	muž
práce na točivých strojích	5	12	8	23 %	20
nedodržování správného typu ochrany	5	4	5	10,3 %	9
kluzká podlaha	5	3	1	4,6 %	4
pád uvolněného předmětu u výšky	4	6	13	21,8 %	19
práce s hydraulickým a pneumatickým zařízením	3	0	12	13,8 %	12
práce v kovárně	3	0	8	9,2 %	8
poranění očí při svařování	3	0	6	6,9 %	6
práce s jeřábem, resp. břemeny	3	0	9	10,3 %	9

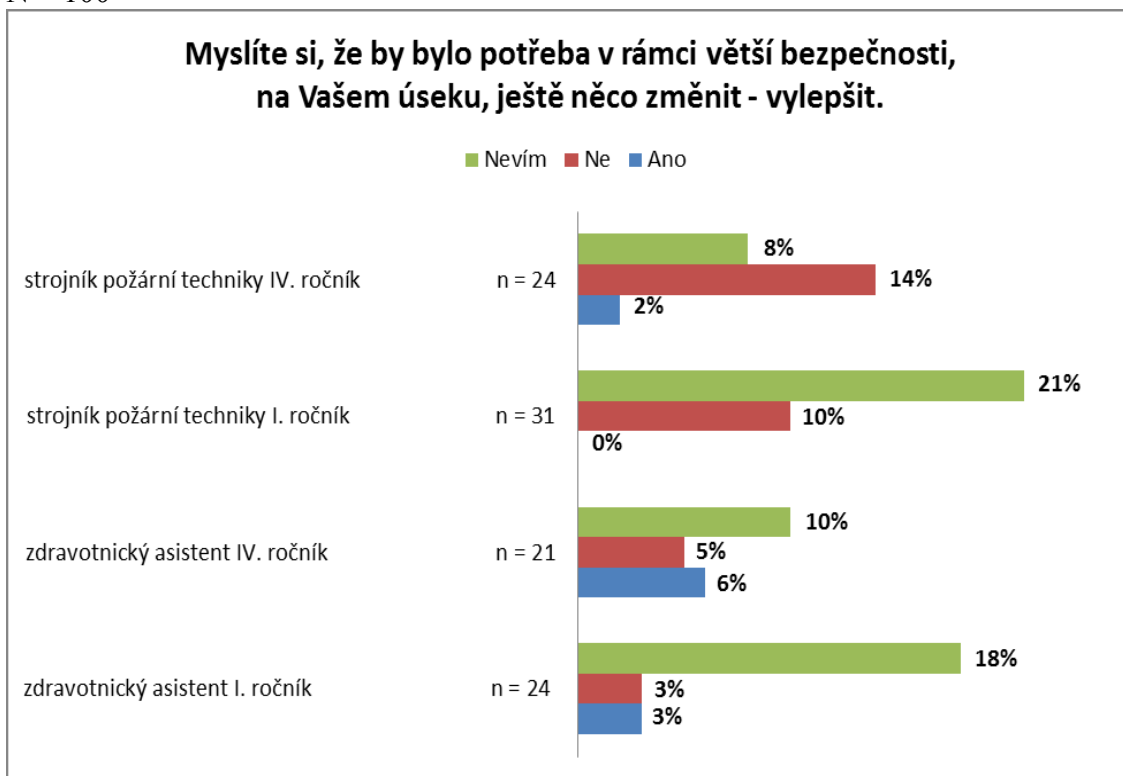
Strojník požární techniky pro I. i IV. ročníku uváděl a následně též určoval možný stupeň rizika při výkonu odborné praxe na pracovišti. Mezi dvěma nejvíce uváděnými možnostmi u respondentů byly práce na točivých strojích, celkem 20 krát, a pád uvolněného předmětu z výšky. Tuto možnost uvedlo celkem 19 respondentů. Průměrná míra rizika byla označena pátým a čtvrtým stupněm. Další uváděnou možností byla práce s hydraulickým a pneumatickým zařízením, celkem ve 12 případech s třetím stupněm nebezpečnosti.

Zbylé uváděné možnosti byly např. použití alkoholu a návykových látek, celkem v 16 případech. Předávkování léky, bylo uvedeno 13 krát a možnost nakažení od pacienta (HIV) byla respondenty zapsána celkem ve 12 případech. Vše s nejvyšším stupněm nebezpečnosti. Další uváděné možnosti rizik byly práce v kovárně, poranění očí při svařování a manipulace s břemeny na jeřábu. Společně byly respondenty označeny třetím

stupněm nebezpečnosti. Nejmenší zastoupení možného rizika a nejnižší stupeň nebezpečnosti bylo uváděno žáky uklouznutí na mokré podlaze.

Graf č. 5: Myslíte si, že by bylo potřeba v rámci větší bezpečnosti na Vašem pracovišti ještě něco změnit – vylepšit.

N = 100

Zdroj: vlastní, graf č. 5

Žáci na tuto otázku vybírali ze tří možných odpovědí a na základě svých získaných zkušeností. Nejčastěji zvolená odpověď na otázku, co by bylo potřeba v rámci bezpečnosti na jejich pracovišti ještě změnit – vylepšit, mezi respondenty, byla varianta „nevím“. Tuto si vybralo z celkového počtu dotázaných celých 57 % (57) respondentů. Z toho bylo 28 % (28) žáků zdravotnického asistenta a 29 % (29) strojníka požární techniky.

Možnost „ne“ zvolilo celkem 32 % všech dotázaných žáků v obou oborech a ročnících a jen celkových 11 % (11) žáků volilo možnost, „ano“. Zde bylo respondenty zdravotnického asistenta nejčastěji uváděno, aby se nešetřilo na hygienických pomůckách, že by mohly být na odděleních nádoby s desinfekcí na ruce a v jednom případě byla také uvedena možnost zřídit ochranku pro zdravotníky před agresivními pacienty. Strojníci požární techniky v obou případech uváděli zvýšení dohledu žáků při specifických pracích. Tyto specifické práce však ani jeden u respondentů blíže nespécifikoval.

Tabulka č. 23: Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

N = 41

možnosti	zhodnocení rizika	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem		celkem
		žena	muž	žena	muž	žena	muž	žáci
zastaralé přístroje, postele	je přehlíženo	0	0	5	1	5	1	6
nepoužívání ochranných rukavic	je přehlíženo	3	0	6	0	9	0	9
neupravené nehty, nevhodně ostříhané a neodlakované	je přehlíženo	2	0	3	0	5	0	5
dbát na intimitu pacienta při mytí	je přehlíženo	5	2	8	1	13	3	16
nepečlivá sterilizace	je přehlíženo	0	0	2	0	2	0	2
více pomůcek přizpůsobit pro výkon práce s pacientem	není řešeno	0	0	3	0	3	0	3

V této části dotazníku mohli oslovení respondenti otevřeně uvést věci, které oni sami považují za ty, o kterých si myslí, že jsou v rámci odborného výcviku přehlíženy, nebo nejsou dokonce vůbec řešeny. Tuto možnost vyjádřit se využilo u zdravotnického asistenta celkem 41 respondentů a u strojníka požární techniky 20 žáků.

U zdravotnických asistentů byla nejvíce uváděnou možností požadavek na intimitu pacienta při mytí. Společně tuto možnost uvedlo 16 žáků z obou ročníků. Shodně všichni také ohodnotili, že je toto přehlíženo. Nejméně uvedenou a „jen“ přehlíženou variantou byla nepečlivá sterilizace. Jedinou uvedenou možností, která podle třech zdravotnických respondentů není řešena, je, že by bylo potřeba více pomůcek přizpůsobit pro výkon práce s pacientem.

Tabulka č. 24: Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

N = 20

možnosti	zhodnocení rizika	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem
		muž	muž	muž
používání brýlí při práci na točivých strojích	je přehlíženo	2	5	7
používání ochranné zástěry při svařování	je přehlíženo	0	3	3
vyznačení některých bezpečnostních zón	je přehlíženo	0	3	3
neoznačení některých nebezpečných látek	je přehlíženo	0	4	4
chrániče sluchu nebo špunty do uší	je přehlíženo	2	1	3

Strojníci požární techniky uváděli jako nejčastější možnost zlepšení v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe na pracovišti možnosti nepoužívání brýlí při práci na točivých strojích v počtu 7 respondentů. Dále bylo uváděno řádné neoznačení některých nebezpečných látek. Tuto možnost uvedli 4 žáci. Jako další bylo uváděno nepoužívání zástěry při svařování, nevyznačení některých bezpečnostních zón a nevyužívání možnosti použití chráničů uší nebo špuntů do uší. Všechny uváděné možnosti měly zhodnocení rizika jako přehlížené. Možné varianty „není řešeno“ dotazovaní hasiči neuvedli.

Tabulka č. 25: Náměty a připomínky respondentů

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		%		I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	%
	žena	muž	žena	muž	žena	muž	muž	muž	muž
praxe již od druhého ročníku	2	0	0	0	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %
zlepšení přístupu na odděleních od sester	0	0	1	0	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %
lepší platové podmínky	0	0	1	0	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Možnost sdělit anonymně svůj námět nebo připomínku k BOZP na odborné praxi využilo jen mizivé procento dotázaných. U zdravotnického asistenta se jednalo celkově o 4 respondenty, tj. I. ročník 2 žákyně a ve IV. ročníku také 2 žákyně. Strojníci požární techniky tuto možnost sdělení vůbec nevyužili.

9.2 Diskuze a komparace dat

Dílčí cíl 1: Zjistit, zda respondenty ke studiu vybraného oboru vedlo i to, že chtějí pomáhat lidem a to je motivuje k práci v mimoškolních aktivitách.

Výzkumná otázka 1: Kolik procent respondentů studuje svůj obor z důvodu, že chce pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit?

Autorův předpoklad 1: Předpokládám, že více než 40 % respondentů studuje svůj obor z důvodu, že chce pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 4 a č. 5 v dotazníku.

Tabulka č. 26: Důvod studia vybraného oboru a mimoškolní aktivity.

N = 100

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem		I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	
	žena	muž	žena	muž	žáci	žáci			muž	muž
chci tímto způsobem pomáhat lidem	21	3	16	1	41	41 %	23	16	39	39 %
účast na mimoškolních aktivitách	2	0	1	0	3	3 %	8	9	17	17 %

Výzkumnou otázkou jsem zjistil, že z uvedeného vzorku všech 24 respondentů I. ročníku, kteří uváděli, že obor, který studují, si vybrali u toho důvodu, aby pomáhali lidem, tak oba dva respondenti také uvedli, že se svému oboru věnují i v rámci mimoškolních aktivit. To je 2 % (2). Obdobná situace byla také u IV. ročníku zdravotnického asistenta. Z celkového počtu 17 respondentů se i ten jeden uvedený žák věnuje svému oboru v rámci mimoškolních aktivit a proto studuje vybraný obor, aby mohl pomáhat lidem. Zde je to 1 % (1). Celkem za zdravotnického asistenta jsou pouze 3 % (3) respondentů studující svůj

obor z toho důvodu, že chtějí pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit.

Strojník požární techniky byl o trochu jednoznačnější ve spojení vybrání si oboru z důvodu pomoci lidem a mimoškolní aktivity spojené se studiem vybraného oboru. Z 39 respondentů, kteří uvedli, že si obor vybrali, aby mohli pomáhat lidem, tak v tomto celku bylo celých 17 (17 %) žáků, kteří také uvedli, že se věnují svému oboru i v rámci mimoškolních aktivit.

Dílčí cíl a výzkumná otázka byly zodpovězeny, ale z výše uvedeného vyplývá, že se autorův předpoklad nepotvrdil. Neboť bylo předpokládáno, že více než 40 % respondentů studuje svůj obor z důvodu, že chce takto pomáhat lidem a proto se mu věnuje i v rámci mimoškolních aktivit. Ve skutečnosti to byla u zdravotnického asistenta 3 % a u strojníka požární techniky 17 %. Celkem tedy za oba zkoumané obory jde o 20 %.

Lze ale jednoznačně konstatovat, že strojníci požární techniky oproti zdravotnickému asistentu se v mimoškolních aktivitách více angažují a zřejmě tak berou i prestižněji své budoucí povolání.

Dílčí cíl 2: Zjistit u vybraných respondentů existenci většího rizika zvoleného povolání ve srovnání s jinými profesemi.

Výzkumná otázka 2: Vnímají všichni respondenti svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?

Autorův předpoklad 2: Předpokládám, že všichni respondenti vnímají svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 6 v dotazníku.

Tabulka č. 27: Vnímání rizikovosti budoucí profese u respondentů oproti ostatním profesím.

N = 80

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem	celkem %	I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	celkem %
	žena	muž	žena	muž	žáci	žáci	muž	muž	muž	muž
vnímání rizikovosti	17	2	17	0	36	36 %	26	18	44	44 %

Ze sta respondentů uvedlo celkem 80 % (80) dotázaných, že vnímá svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese.

Při vyhodnocení výzkumné otázky jsem zjistil, že pouze 36 (36 %) respondentů zdravotnického asistenta a 44 (44 %) strojníka požární techniky vnímají svoji budoucí profesi jako více rizikovou než ostatní profese. Z celkového součtu dotázaných je 80 (80 %) těch, kteří vnímají vyšší rizikovost svého budoucího povolání oproti ostatním profesím.

Z výše uvedené tabulky je patrné, že u zdravotnického asistenta tato volba byla mezi prvním a čtvrtým ročníkem skoro rovnovážná, tj. 19 : 17 hlasům. U strojníka požární techniky bylo toto vnímání rizikovosti oproti ostatním profesím u I. ročníku 26 (26 %) a u IV. ročníku 18 (18 %). Rozdíl u tohoto oboru je tedy 8 (8 %).

Dílčí cíl a výzkumná otázky byly zodpovězeny. Autorův předpoklad se však nepotvrdil, neboť bylo předpokládáno, že si všichni respondenti budou uvědomovat vyšší rizikovost své budoucí profese oproti ostatním profesím. Ve skutečnosti to bylo u zdravotnického asistenta 36 % a 44 % u strojníka požární techniky. Celkem tedy 80 %.

Dílčí cíl 3: Zjistit u respondentů IV. ročníků, zda považují zvolenou budoucí profesi za dostatečně finančně ohodnocenou s ohledem k míře rizika při jejich výkonu.

Výzkumná otázka 3: Kolik procent respondentů IV. ročníků obou dotazovaných oborů bude nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své profese?

Autorův předpoklad 3: Předpokládám, že přes 35 % respondentů IV. ročníku obou dotazovaných oborů bude nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své profese.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 8 a č. 9 v dotazníku.

Tabulka č. 28: Domníváte se, že vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovosti?

N = 43

možnosti	IV. ročník zdravotnický asistent		celkem	celkem %	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	celkem %
	žena	muž	žáci	žáci	muž	muž	muž
počet respondentů, kteří se domnívají, že jejich budoucí profese není dostatečně finančně ohodnocena	19	1	20	20 %	23	23	23 %

Z tabulky je patrné, že nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své profese je celkem 43 % (43) všech respondentů IV. ročníků a to jak zdravotnického asistenta, tak i strojníka požární techniky. Tedy z celkového počtu 21 dotázaných zdravotníků ve IV. ročníku je to dohromady 20 žáků a 23 dotázaných strojníků, z celkového počtu 24 žáků stejného ročníku uvedeného oboru.

Tabulka č. 29: Výše finančního ohodnocení k základnímu platu za rizikovost profese.

N = 45

výše finančního ohodnocení	IV. ročník zdravotnický asistent		celkem	celkem %	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	celkem %
	žena	muž	žáci	žáci	muž	muž	muž
5 – 10 tis. Kč	5	2	7	7 %	4	4	4 %
10 – 15 tis. Kč	5	0	5	5 %	12	12	12 %
15 – 20 tis. Kč	9	0	9	9 %	6	6	6 %
jiná možnost	0	0	0	0 %	2	2	2 %

U zdravotnického asistenta IV. ročníku by si za rizikovost své profese k základnímu platu představovalo příplatek 5 – 10 tis. Kč celkem 7 žáků, 10 – 15 tis. Kč 5 žáků a u 9 žáků to byl příplatek ve výši 15 – 20 tis. Kč.

Respondenti strojníka požární techniky IV. ročníku uvedli ve 4 případek částku 5 – 10 tis. Kč, 12 krát to byla částka 10 – 15 tis. Kč a 6 krát částka 15 – 20 tis. Kč. „Jinou možnost“, tj. sumu 20 – 25 tis. Kč zvolili u strojníka IV. ročníku dva respondenti.

Analýzou dat jsem zjistil, že jeden z výše zmíněných strojníků požární techniky, který uvedl částku 20 – 25 tis. Kč za rizikovost své profese k základnímu platu však v předchozí otázce v dotazníku odpověděl, že je spokojený s finančním ohodnocením vzhledem k rizikosti budoucí profese. Další rozpor je viditelný u jednoho „přebývajícího“ zdravotníka – muže, který uvedl, že ještě nepřemýšlel o tom, zda je jeho budoucí profese dostatečně ohodnocena vzhledem ke své rizikosti, ale v další otázce dotazníku následně označil jako výši finančního ohodnocení k základnímu platu za rizikovost profese částku 5 – 10 tis. Kč.

Dílčí cíl a výzkumná otázka byly zodpovězeny a autorův předpoklad se potvrdil. Bylo předpokládáno, že přes 35 % respondentů IV. ročníku obou dotazovaných oborů bude nespokojeno s finančním ohodnocením za rizikovost své profese. Z výše uvedeného vyplývá, že ve skutečnosti tento autorův předpoklad potvrdilo celkem 43 % (43) respondentů IV. ročníků.

Dílčí cíl 4: Zjistit zda existuje rozdíl ve vnímání osobních doplňků (hodinek, řetízků, prstýnků aj.) jako zdroj možného rizika při výkonu odborné praxe mezi žáky I. a IV. ročníků vybraných oborů.

Výzkumná otázka 4: Budou méně vnímat žáci prvních ročníků osobní doplňky, tj. hodinky, řetízky, prstýnky, jako možné riziko při výkonu odborné praxe, než žáci IV. ročníků u obou dotazovaných oborů?

Autorův předpoklad 4: Předpokládám, že více žáků I. ročníků bude méně vnímat osobní doplňky (hodinky, řetízek, prstýnky aj.) jako možné riziko při výkonu odborné praxe, než respondenti IV. ročníků u obou dotazovaných oborů.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 17 v dotazníku.

Tabulka č. 30: Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, piersing na nezakrytých částech těla, jako rizikové?

N = 3

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem		I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	
	žena	muž	žena	muž	žáci	žáci			muž	muž
ne, není potřeba je sundávat	3	0	0	0	3 %	0 %	0	0	0	0 %

Z tabulky je patrné, že ze všech respondentů pouze 3 (3 %) žáků oboru Zdravotnický asistent I. ročníku nevnímá při odborné praxi hodinky, prstýnky, aj. jako rizikové. Naopak u strojníka v obou ročnících jsou tyto věci vnímány jednoznačně jako rizikové.

Z těchto tří výše uvedených respondentů všichni tři dále souhlasně uvádějí, že ještě neví, zda je u nich dodržování pravidel v době odborné praxe již samozřejmostí.

Výzkumnou otázkou jsem zjistil, že žáci I. ročníků opravdu méně vnímají doplňky, tj. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky a piersing na nezakrytých částech těla, v rámci BOZP při odborné praxi jako rizikové, oproti žákům IV. ročníků.

Dotazovaní respondenti jsou velmi vnímaví vůči těmto doplňkům a v 97 (97 %) případech je označili jako rizikové.

Dílčí cíl a výzkumná otázka byly zodpovězeny a autorův předpoklad se potvrdil.

Dílčí cíl 5: Zjistit, kteří studenti ze dvou zvolených oborů (zdravotničtí asistenti nebo strojníci požární techniky) dodržují více pravidla bezpečné práce při odborné praxi.

Výzkumná otázka 5: Bude větší samozřejmostí dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborného praxe, pro respondenty zdravotnického asistenta, než pro respondenty oboru Strojník požární techniky?

Autorův předpoklad 5: Předpokládám, že větší samozřejmostí dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborného výcviku, bude pro respondenty zdravotnického asistenta, než pro respondenti oboru Strojník požární techniky.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 19 v dotazníku.

Tabulka č. 31: Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmostí.

N = 88

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník zdravotnický asistent		celkem		I. ročník strojník požární techniky	IV. ročník strojník požární techniky	celkem	
	žena	muž	žena	muž	žáci	žáci			muž	muž
samozřejmé dodržování pravidel bezpečné práce při odborné praxi	15	3	17	2	37	82,8 %	29	22	51	92,7 %

Z tabulky vyplývá, že dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, bere jako samozřejmost u obou dotazovaných ročníků zdravotnického asistenta celkem 82,8 %, tj. 37 dotázaných z celkového počtu 45 žáků jmenovaného oboru.

Z celkového počtu 55 dotázaných, v I. a IV. ročníku strojníka požární techniky, uvedlo, že je pro ně dodržování pravidel bezpečné práce při odborné praxi samozřejmostí, celkem v 92,7 %, tj. 51 žáků.

Ve výše uvedené tabulce je vidět mírný procentuální převis u strojníka požární techniky oproti zdravotnickému asistentu.

Při podrobnějším rozboru získaných dat jsem dále zjistil, že ne všichni výše uvedení respondenti, pro které je dodržování pravidel bezpečné práce v době odborné

praxe samozřejmostí, v dotazníku také uvedli, že tato pravidla též v odborné praxi dodržují. Jedinou výjimkou v tomto byly zdravotničtí asistenti IV. ročníku, kde všech 19 žáků shodně uvedlo, že je pro ně dodržování pravidel bezpečné práce v době odborné praxe samozřejmostí a že tato pravidla také dodržují.

Dílčí cíl a výzkumná otázka byly zodpovězeny, ale autorův předpoklad se nepotvrdil, neboť celkový procentuální počet strojníků požární techniky, pro které je dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe větší samozřejmostí, je 92,7 %. Což je o 9,9 % více než u zdravotnického asistenta v obou tázaných ročnících, který měl celkem „pouhých“ 82,8 %.

Přesto, že se autorův předpoklad nepotvrdil, je nutno konstatovat, že jak zdravotničtí asistenti, tak i strojníci požární techniky ve vysokém procentuálním zastoupení vnímají dodržování pravidel bezpečné práci při odborné praxi jako samozřejmost.

Dílčí cíl 6: Zjistit, zda budou více dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci I. či IV. ročníků.

Výzkumná otázka 6: Budou více dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci IV. ročníků, než žáci I. ročníků u obou dotazovaných oborů?

Autorův předpoklad 6: Předpokládám, že více budou dodržovat pravidla bezpečné práci při odborné praxi žáci IV. ročníků, než žáci I. ročníků v obou dotazovaných oborech.

S touto výzkumnou otázkou a předpokladem má souvislost otázka č. 18 v dotazníku.

Tabulka č. 32: Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?

N = 66

možnosti	I. ročník zdravotnický asistent		I. ročník strojník požární techniky	celkem	IV. ročník zdravotnický asistent		IV. ročník strojník požární techniky	celkem
	žena	muž	muž	žáci	žena	muž	muž	žáci
dodržování pravidel bezpečné práce při odborné praxi	8	3	19	30	18	2	16	36

Z tabulky vyplývá, že v době odborné praxe dodržuje pravidla bezpečné práce u zdravotnického asistenta a strojníka požární ochrany v I. ročníku, z celkového počtu 55 dotázaných, 30 žáků. U čtvrtých ročníků jak zdravotnického asistenta, tak i strojníka požární techniky uvedlo dodržování pravidel bezpečné práce v době odborné praxe celých 36 oslovených, z celkového počtu 45 žáků tohoto ročníku.

Je patrné, že opravdu více dodržují pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci IV. ročníků, než žáci I. ročníků u obou dotazovaných oborů.

Dílčí cíl a výzkumná otázka byly zodpovězeny. Autorův předpoklad o tom, že více budou dodržovat pravidla bezpečné práce při odborné praxi žáci IV. ročníků než žáci I. ročníků v obou dotazovaných oborech, byl potvrzen.

Přesto, pokud by se dále analyzovala získaná data, musím konstatovat, že jen pouhých 66 (66 %) ze sta respondentů uvádí, že dodržuje pravidla bezpečné práce v době odborné praxe. Zde by se jistě měla soustředit větší pozornost v působení na žáky v rámci dodržování pravidel bezpečné práce v odborné praxi na vybrané škole.

9.3 Doporučení pro praxi

Ve svém doporučení pro praxi vycházím ze zjištěných výsledků dotazníkového šetření. Všechny dílčí cíle a výzkumné otázky byly zodpovězeny. Autorovy předpoklady byly ověřeny a z poloviny potvrzeny, tj. tři předpoklady byly potvrzeny a tři předpoklady se nepotvrdily. To je dokázáním toho, že ne vždy, přestože si myslíme o zkoumaném prostředí, že jej dobře známe, musí vše vyjít tak, jak předpokládáme, nebo jak bychom chtěli, aby to vyšlo.

Se získanými výsledky a jednotlivými rozbory dotazníkového šetření budou seznámeni jednak zúčastnění respondenti zdravotnického asistenta a strojníka požární techniky v I. a IV. ročníku, ale i vedoucí učitelé a učitelé odborného výcviku zdravotního a strojního úseku. V neposlední řadě, pokud bude zájem, bych rád se zjištěnými výsledky také seznámil učitele odborných předmětů, které dotazované žáky učí a v neposlední řadě i vedení školy a spolupracující pracoviště a firmy, u kterých naši žáci vykonávají odborné praxe.

Doporučení:

- Nadále dbát toho, aby při nástupu na odbornou praxi byli vždy žáci řádně a prokazatelně proškoleni a seznámeni s možnými pracovními riziky daného zařízení. Tato proškolení a seznámení vždy žákům po určité době připomínat.
- Spolupracovat dále s odbornými pracovišti a firmami, kde žáci vykonávají odbornou praxi a pravidelně v rámci kontrolních činností dohlížet na plnění všech zásad a pravidel BOZP ve vztahu k žákům.
- Mít vždy před nástupem na odbornou praxi žáka do firmy všechny potřebné legislativní věci řádně připraveny a organizačně zajištěny.
- Podporovat žáky v rámci mimoškolních aktivit, s možností zajištění větší seberealizace žáků v kroužcích daného oboru.
- Klást důraz na to, aby si žáci uvědomovali potřebnost dodržování pravidel bezpečné práce nejen v rámci odborného výcviku, ale aby brali bezpečnost, také jako důležitou součást civilního života.
- Bez rozdílu ročníků a oborů vysvětlovat žákům potřebnost dodržování zásad BOZP nejen v odborné praxi, ale i ve škole při teoretickém vyučování.
- Důsledně vyžadovat od žáků dodržování pravidel bezpečné práce v době odborné praxe. Mezi tato pravidla patří i řádná ustrojenost a pracovní kázeň.
- Nadále pozitivně působit na žáky v průběhu studia a vysvětlovat jim potřebnost dodržování pravidel BOZP v souvislosti s jejich budoucí profesí.
- V rámci teoretického vyučování a i odborných předmětů, probírat s žáky možnosti legislativní ochrany i vlastní obrany před možným verbálním napadením a fyzickými atakami od agresivních útočníků při plnění výkonu v jejich budoucí profesi.
- Dbát u žáků na skutečné dodržování a používání ochranných pomůcek a vysvětlovat jejich potřebnost a nutnost při vykonávání pracovních činností.
- Vysvětlit žákům potřebnost nahlášení při zjištění jakéhokoliv rizikového stavu v rámci odborného výcviku, nebo odborné praxe.
- Snažit se vhodnými způsoby zaangažovat žáky pro to, aby i oni sami vyhledávali možná bezpečnostní rizika a tak předcházeli nebezpečným situacím.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit a porovnat možná pracovní rizika při výkonu odborné praxe žáků studijního oboru Zdravotnický asistent a Strojník požární techniky na vybrané škole. Šlo nejen o definování rizik, ale i o to, jak samotní respondenti vnímají rizika odborné praxe. A to jak žáci I. ročníků, kteří do procesu středního vzdělávání teprve vstoupili, tak i žáci IV. ročníků, kteří již tento vzdělávací proces mají skoro za sebou. Dotazníkové šetření bylo uskutečněno na vybrané škole, kde se oba obory vyučují, sice bez vzájemného bližšího vztahu k rámcovým vzdělávacím programům, resp. školním vzdělávacím programům, ale s určitou nepřímou spolu-vazbou v rámci některých vybraných odborných předmětů.

V teoretické části bakalářské práce jsem se snažil popsat bezpečnost a ochranu zdraví při práci v odborném výcviku. Zmínil jsem se o základních pojmech ochrany zdraví v oblasti BOZP, klasifikaci úrazů, kategorizaci pracovních činností a sepsal jsem základní doporučení pro žáky v rámci dodržování zásad bezpečnosti v odborném nebo praktickém vyučování.

V praktické části bakalářské práce jsem provedl dotazníkové šetření, ve kterém jsem zjistil jednak, jak vnímají oslovení respondenti svoji budoucí profesi po stránce bezpečnosti práce a legislativní ochrany v daném oboru. Zda je pro ně samozřejmé dodržování bezpečnostních pravidel při praxi, jak žáci sami dodržují pravidla BOZP v odborné praxi, zda dokáží sami analyzovat případné riziko na pracovišti a co udělají pro jeho případné odstranění. Všechny dílčí cíle a výzkumné otázky byly zodpovězeny a autorovy předpoklady byly ověřeny.

V závěrečné části bakalářské práce jsem čerpal z výsledků dotazníkového šetření a sepsal jsem stručná doporučení pro praxi. Pedagogičtí pracovníci sice mohou stále přednášet o pravidlech bezpečné práce, vše hlídat, zapisovat a neustále žáky upozorňovat, ale jde hlavně o to, aby si potřebnost bezpečného chování uvědomili samotní žáci. A to nejen ve škole, při praxi, ale i v civilním životě.

Seznam použitých informačních zdrojů

BÁRTLOVÁ, Sylva, HNILICOVÁ Helena. 2000. *Vybrané metody a techniky výzkumu*. Vyd. 1. Brno: IDVZP, 118 s. ISBN 80-7013-311-2.

ČERMÁK, Jaroslav. 2006. *Bezpečnost práce*. Vyd. 1. Praha: EUROUNION, s. 6 – 234. ISBN 80-7317-051-5.

ESOZ. 2013. *ŠVP Praktická setra*. Chomutov.

ESOZ. 2010. *ŠVP Strojník požární ochrany*. Chomutov.

CHRÁSKA, Miroslav. 2007. *Metody pedagogického výzkumu*. Vyd. 1. České Budějovice: PROTISK, s. 18 – 163. ISBN 978-80-247-1369-4.

Institut výchovy bezpečnosti práce. 2010. *Minislovník BOZP*. Brno: IVBP, 27 s.

JANÁKOVÁ, Anna. 2008. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Vyd. 1. Olomouc: ANAG, 378 s. ISBN 978-80-7263-474-3.

Kolektiv autorů. 2011. *Rychlý průvodce BOZP ve školství*. Brno: IVBP, 49 s.

Kolektiv autorů. 2012. *Ochrana zdraví zaměstnanců v elektroenergetice a teplárenství*. Vyd. 3. Praha: ČSZE, 128 s.

NEUGEBAUER, Tomáš. 2010. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 260 s. ISBN 978-80-7357-556-4.

PELIKÁN, Jiří. 2007. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, s. 9 – 105. ISBN 978-80-7184-569-0.

ROMANĚNKO, Jan, SKÁCELÍK Pavel. 2008. *Legislativa BOZP ve školství*. Vyd. 1. Praha: Sondy, s. 45-52. ISBN 978-80-86846-26-2.

ROMANĚNKO, Jan. 2006. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. Vyd. 1. Karviná: Paris, 148 s. ISBN 80-903817-0-7.

Sbírka č. 23/2010, Interní pokyny řízení GŘ HZS ČR.

ŠENK, Zdeněk. 2009. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci*. Vyd. 1. Olomouc: ANAG, 258 s. ISBN 978-80-7263-551-1.

Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, v platném a účinném znění.

Vyhláška č. 104/2012 Sb., o posuzování nemocí u povolání, v platném a účinném znění.

Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracovní místa, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat u důvodu přípravy na povolání, v platném a účinném znění.

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, v platném a účinném znění.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i. 2007. *Desatero (bezpečnosti práce) pro žáka v odborném nebo praktickém vyučování*. Brno.

Vzdělávání v ČR. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: www.nuv.cz

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném a účinném znění.

Zákona č. 262/2006 Sb., Zákoník práce, v platném a účinném znění.

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v platném a účinném znění.

Zákon č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném a účinném znění.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Příklad seznamu nebezpečí a nebezpečných faktorů.

Příloha č. 2: Záznam o úrazu (dítěte, žáka, studenta).

Příloha č. 3: Vstupní příprava příslušníků HZS ČR – Modul III – IZS (VPP-M-IZS).

Příloha č. 4: Charakteristika vzdělávacího programu 11. Strojníků (ST).

Příloha č. 5: Ukázka vyplněného dotazníku žákem studijního oboru Zdravotnický asistent

Příloha č. 6: Ukázka vyplněného dotazníku žákem studijního oboru Strojník požární
techniky

Příloha č. 1:

Příklad seznamu nebezpečí a nebezpečných faktorů.

Příklad seznamu nebezpečí a nebezpečných faktorů	
Nebezpečí	Zdroj nebezpečí
Mechanické nebezpečí	pád předmětu
	ostré hrany
	pohybující se části zařízení
	pohybující se předměty
	kluzký povrch
	špičaté předměty
	látky pod tlakem
Pracovní prostředí	vysoká teplota
	vysoká vlhkost
	nízká teplota
	střídání pobytu v teple a v chladu více než 15x za směnu
	překročené limity mikroklimatu
	znečištění
Psychická zátěž	opakující se psychicky zatěžující faktory
	stres
	třísměnný nepřetržitý pracovní režim
Nebezpečí	Zdroj nebezpečí
Chemické nebezpečí	vdechnutí
	kontakt s výpary
	kontakt s tekutinou
	požití
	výbuch
	požár
Fyzická zátěž	ruční manipulace s materiálem – muži do 30 kg, žena do 10 kg
	ruční manipulace s materiálem – muži do 50 kg, ženy do 15 kg
Zraková zátěž	nízká úroveň osvětlení
	oslňující světlo
	sledování obrazovek více než polovinu směny
Nebezpečí během pracovní činnosti	pád u výšky
	pád do hloubky
	pád na rovině
	uklouznutí
Hluk	hodnota hluku na pracovišti je 70 dB až 85 dB
	hodnota hluku na pracovišti je 86 dB až 105 dB
Vibrace	nadměrná vibrace zařízení
	nadměrná vibrace náradí a strojů

Zdroj: ČSZE, s. 91

Příloha č. 2:

Záznam o úrazu (dítěte, žáka, studenta).

Právnícká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení (název, sídlo, IČ):		<h2>ZÁZNAM O ÚRAZU (DÍTĚTE, ŽÁKA, STUDENTA)</h2> <p>Pořadové číslo záznamu o úrazu/školní rok: Byl záznam vyhotoven na žádost?</p>	
Škola, školské zařízení (např. ZŠ, SŠ): SŠ			
Jméno a příjmení zraněného:		Datum narození:	Třída, ročník:
Místo trvalého pobytu zraněného:	Jméno, příjmení a místo trvalého pobytu zákonného zástupce:		
Datum úrazu:	Čas:	Místo:	Zákonný zástupce vyrozuměn: Datum: Čas: Způsob:
Zdravotnické zařízení, kde byl zraněný ošetřen, léčen:		Šlo o úraz smrtelný?	Datum úmrtí:
<p>Popis události:</p> <p>Zraněná část těla:</p> <p>Předpokládaná příčina úrazu:</p> <p>Lze předpokládat zavinění zraněného/jiné osoby?:</p> <p>Věc, kterou bylo zranění bezprostředně způsobeno:</p> <p>Preventivní opatření, které mělo úrazu předejít a bylo školou nebo školským zařízením přijato v době před úrazem:</p>		<p>Druh činnosti: 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vyučovací hodina 2. přestávka 3. praktické vyučování nebo praktická příprava 4. péstitelské práce, praktické činnosti a dílny 5. tělesná výchova – skupinová činnost 6. tělesná výchova – individuální činnost 7. školní výlet 8. sportovní akce a soutěže 9. kurzy plavání, lyžování a sportovně-turistické kurzy 10. jiné činnosti 	
Byl úraz způsoben nebo ovlivněn jinou osobou (jméno, příjmení, místo trvalého pobytu) či vznikl následkem spolupůsobení přírodních živlů nebo zvířat?			
Jména, příjmení a podpisy svědků:			
Datum sepsání záznamu:	Jméno, příjmení, funkce a podpis osoby vykonávající dohled v době úrazu:	Podpis zraněného (umožňuje-li to jeho stav):	Jméno, příjmení a podpis vedoucího zaměstnance, razítko:
Aktualizace Datum:	Byla poskytnuta náhrada za bolest? Byla poskytnuta náhrada za ztížení společenského uplatnění? Jedná se o úraz smrtelný? Datum úmrtí:	Jméno, příjmení a podpis vedoucího zaměstnance, razítko:	

Zdroj: Formulář pro úrazy žáků, ESOZ Chomutov

Příloha č. 3:

Vstupní příprava příslušníků HZS ČR – Modul III – IZS (VPP-M-IZS).

Vstupní příprava příslušníků HZS ČR – Modul III – IZS (VPP-M-IZS)	
Stručná charakteristika vzdělávacího programu („Z“)	Cílem je profilovat studící do oblasti samostatného výkonu služby při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí a připravit je teoreticky a částečně prakticky v rozsahu normy znalostí pro funkci hasiče ¹⁰ . Těžištěm modulu je teoretická příprava doplňovaná v nezbytném rozsahu základními praktickými cvičeními. Modul je organizován výhradně prezenční formou studia.
Získání odborné způsobilosti pro funkce	Hasič, záchranář ve služební hodnosti referent, vrchní referent, asistent nebo vrchní asistent, příslušník na úseku IZS, pro jehož výkon služby je nezbytné absolvování základní odborné přípravy ⁶ , lektor a učitel odborných předmětů na úseku HZS.
Podmínky pro zařazení do vzdělávacího programu	Absolvování modulu II Vstupní přípravy příslušníků HZS ČR
Příprava k prodloužení osvědčení o odborné způsobilosti („P“)	Příslušník zařazený na funkci hasič a záchranář ve služební hodnosti referent, vrchní referent, asistent nebo vrchní asistent – přezkoušení komisí v rámci pravidelné odborné přípravy.

Vysvětlivky:

„Z“ – vzdělávací program k získání odborné způsobilosti.

„P“ – vzdělávací program k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.

¹⁰ Pokyn GŘ HZS ČR č. 50/2009, kterým se stanovují normy znalostí hasičů.

⁶ § 72 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: GŘ HZS ČR, 2010, s. 17

Příloha č. 4:

Charakteristika vzdělávacího programu 11. Strojníků (ST).

11. Strojníků (ST)	
Stručná charakteristika vzdělávacího programu („Z“)	Vzdělávací program kurzu je určen k získání znalostí a dovedností v rozsahu normy znalostí stanovené pro funkci hasič-strojník. Těžištěm je příprava zaměřená na používání základních prostředků strojní služby a na jejich taktické nasazení. Vzdělávací program je organizován výhradně prezenční formou studia.
Získání odborné způsobilosti pro funkce	Hasič – strojník, příslušník na úseku strojní služby zařazený ve služební hodnosti asistent nebo vrchní asistent, záchranář – strojní služba (strojník).
Podmínky pro zařazení do vzdělávacího programu	Absolvování modulu III – IZS Vstupní přípravy příslušníků HZS ČR, věk nejméně 21 let, řidičské oprávnění k řízení vozidel minimálně skupiny „C“.
Příprava k prodloužení osvědčení o odborné způsobilosti („P“)	Vzdělávací program kurzu Strojník B (ST – B).

Zdroj: GŘ HZS ČR, 2010, s. 21

Příloha č. 5:

Ukázka vyplněného dotazníku žákem studijního oboru Zdravotnický asistent

Pracovní rizika vybraných profesí

Vážený respondente,

tento dotazník je anonymní a získané údaje budou sloužit pouze pro vypracování praktické části její bakalářské práce na téma „*Vnímání pracovních rizik žáků studijního oboru zdravotnický asistent a strojník požární techniky*“.

Pozn.: V dotazníku křížkem vyberte pro Vás vždy jen jednu nepřijatelnější odpověď. Pokud bude možno označit více odpovědí, bude u této otázky vždy upozornění, nebo jiná upřesňující informace.

I. Identifikační údaje

- 1) Pohlaví: žena muž
- 2) Studijní obor: zdravotnický asistent (zdravotní sestra) strojník požární techniky (hasič)
- 3) Ročník: I. ročník IV. ročník

II. Vlastní dotazník

- 4) Obor, který studujete, jste si vybral/a z důvodu (možno označit více odpovědí):
 Chci tímto způsobem pomáhat lidem
 Svoji budoucí profesi beru jako pokračování rodinné tradice
 Již na ZŠ jsem chodil/a do kroužku s tímto, nebo podobným zaměřením
 Je to dle mého mínění (názoru) prestižní povolání
 Myslím, že je má budoucí profese dobře finančně ohodnocena
 Jiný důvod, uveďte jaký

- 5) Věnujete se svému oboru, který studujete, i v rámci mimoškolních aktivit?
 Ano, uveďte název organizace, sdružení (zkrácený)

Vaši funkci (pozici)

Ne

A) VNÍMÁNÍ RIZIKOVOSTI SVÉ BUDOUCÍ PROFESE ZDRAVOTNÍ SESTRA A HASIČ ŽÁKY VYBRANÉ ŠKOLY

- 6) Vnímáte svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?
 Ano, uveďte v čem
- Ne Nevím
- 7) Myslíte si, že jsou rizikovější profese, než je ta Vaše?
 Ano, uveďte jaká *Policie*
- Ne Nevím
- 8) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovosti?
 Ano Ne Nevím, ještě jsem se o to nezajímal/a
- 9) Za rizikovost Vaší budoucí profese si představujete, k základnímu platu, jako odpovídající finanční ohodnocení příplatek ve výši.
 5 – 10 tis. Kč 10 – 15 tis. Kč 15 – 20 tis. Kč
 Jiná možnost, uveďte částku, případně rozmezí od - do:
- 10) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je prestižním povoláním?
 Ano, čím *profesí pomáháme lidem*
- Ne Nevím
- 11) Je podle Vás veřejnost o rizikovosti Vaší profese dostatečně informována?
 Ano, uveďte masmédia
- Ne Nevím
- 12) Domníváte se, že jsou pro Vaši budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci? Ano Ne Nevím

13) Jak vnímáte případné porušování BOZP ve Vaší profesi u kolegů profesionálů:

- Každý je zodpovědný sám za sebe
- Pokud se nic nestane, tak je to možné
- Někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne
- Myslím si, že se nic takového v naší profesi neděje
- Jiná možnost, uveďte jaká

14) Myslíte si, že při výkonu Vaší profese jste dostatečně legislativně ochráněni/a před možnými agresivními útoky lidí, kterým byste pomáhal/a (jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni)?

- Ano
- Ne
- Nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a

15) Přečtěte si následující příběh a zamyslete se, jak byste se zachoval/a Vy:
Po nahlášení dopravní nehody přijely na místo složky integrovaného záchranného systému (IZS). Po vyhodnocení situace si začaly složky IZS plnit své povinnosti. Zachráněni a hasiči společně vyprošťovali z vozidla řidiče, který byl ve voze zaklíněn. Jeho opily spolujezdec, který měl jen lehké odřeniny, nahle surově napadl zachráněné a hasiče, kteří řidiče z vozidla vyprošťovali.

- Snažil/a bych se sám/a ubránit agresivnímu útoku a pokračoval/a bych dále ve své práci
- Okamžitě bych přestal/a vykonávat svoji práci a požádal/a bych o pomoc přítomné kolegy
- Využil/a bych pomoci Policie ČR a po spacificování agresivního jedince, bych pokračoval/a ve své práci
- Jiná možnost, uveďte jaká

16) V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vašeho pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědi „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	ANO	NE	NEVÍM	STUPEŇ NEBEZPEČNOSTI
Dopravní nehoda při cestě k zásahu	X			3
Úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků)		X		1
Úmrtí při výkonu povolání	X			5
Úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod)	X			5
Jiná možnost, uveďte				

B) VNÍMÁNÍ MOŽNÝCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI VÝKONU ODBORNÉ PRAXE

17) Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, pírsink na nezakrytých částech těla, jako rizikové?
 Ano, je potřeba veškeré tyto věci před započítím odborné praxe sundat
 Ne, není potřeba je sundávat

Sundám je, protože je to po mně požadováno, ale nepřemýšlím nad tím
 Jiná možnost, uveďte jaká

18) Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?
 Ano

Když si zrovna vzpomenu

Pokud jsem upozorněn/a, tak si to hlídám

Nevím

Ne

19) Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmostí.
 Ano

Ne

20) Při nástupu na odbornou praxi jste vždy řádně proškolen/a a seznámen/a s možnými pracovními riziky daného zařízení.
 Ano vždy

Jen při prvním nástupu, pak už ne

Ne

Jak kdy

21) Školení BOZP v odborné praxi.
 Beru to jako povinnou součást odborné praxe

Je potřeba se neustále seznamovat s možnými riziky na pracovišti

Beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi prostě patří

Jiná možnost, uveďte jaká

22) Myslíte si, že Vám jsou při Vaší odborné praxi vytvořeny vhodné podmínky, např. ochranné pomůcky, dezinfekční a hygienické prostředky, ochranný oděv, pro Vaši bezpečnost před možnými pracovními riziky.
 Ano

Ne, zdůvodněte

Nevím

23) Co uděláte, pokud byste zjistil/a při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika.
 Nahlásím danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi

Nahlásím danou skutečnost ten den, ale až na konci odborné praxe

Zhodnotím danou situaci a potom se rozhodnu, zda to nahlásím

Pokud se nic nestane, tak si to nechám pro sebe

24) Jak byste postupoval/a v případě, kdybyste viděl/a, že váš spolužák/spolužačka porušil/a, nebo porušuje při odborné praxi BOZP.

- Pouze ho/ji upozorním na dané porušení BOZP a dále si toho nebudu všímat
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a pohlídlám nápravu, a nikde to nebudu hlásit
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a nahlásím vše odpovědné osobě, která vede odbornou praxi
- Nevšímám si druhých, každý je zodpovědný sám za své konání

25) Domníváte se, že dokážete předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech v odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Nevím, nepřemýšlel/a jsem ještě nad tím

26) Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	MÍRA RIZIKA
Práce s otevřeným ohněm v blízkosti hořlavých látek.	5
Záměna zdravotních karet pacientů.	5
<i>Záměna léků</i>	<i>5</i>

27) Myslíte si, že by bylo potřeba v rámci větší bezpečnosti, na Vašem pracovišti, ještě něco změnit - vylepšit.

- Ano, co a jak
- Ne
- Nevím

28) Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

STRUČNÝ POPIS RIZIKA	ZHODNOCENÍ RIZIKA
Používání chráničů sluchu při práci s kompresorem.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
Používání ochranných brýlí a rukavic při práci s dezinfekčními prostředky.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
<i>Používání rukavic</i>	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
<i>Používání rukavic</i>	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo

III. Prostor pro Vaše náměty a připomínky

.....

.....

.....

.....

.....

Děkuji za Vaš čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku.

Luboš Vavro

Pracovní rizika vybraných profesí

Vážený respondente,

tento dotazník je anonymní a získané údaje budou sloužit pouze pro vypracování praktické části mojí bakalářské práce na téma „**Vnímání pracovních rizik žáky studijního oboru zdravotnický asistent a strojník požární techniky**“.

Pozn.: V dotazníku křížkem vyberte pro Vás vždy jen jednu nejpřijatelnější odpověď. Pokud bude možno označit více odpovědí, bude u této otázky vždy upozornění, nebo jiná upřesňující informace.

I. Identifikační údaje

- 1) Pohlaví: žena muž
- 2) Studijní obor: zdravotnický asistent (zdravotní sestra) strojník požární techniky (hasič)
- 3) Ročník: I. ročník IV. ročník

II. Vlastní dotazník

- 4) Obor, který studujete, jste si vybral/a z důvodu (možno označit více odpovědí):
 Chci tímto způsobem pomáhat lidem
 Svoji budoucí profesi beru jako pokračování rodinné tradice
 Již na ZŠ jsem chodil/a do kroužku s tímto, nebo podobným zaměřením
 Je to dle mého mínění (náзору) prestižní povolání
 Myslím, že je má budoucí profese dobře finančně ohodnocena
 Jiný důvod, uveďte jaký

- 5) Věnujete se svému oboru, který studujete, i v rámci mimoškolních aktivit?
 Ano, uveďte název organizace, sdružení (zkrácený) ŠKOLA KVIET

Vaši funkci (pozici) Pracovník v oboru hasičů

Ne

A) VNÍMÁNÍ RIZIKOVOSTI SVÉ BUDOUCÍ PROFESE ZDRAVOTNÍ SESTRA A HASIČ

ŽÁKY VYBRANÉ ŠKOLY

- 6) Vnímáte svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?
 Ano, uveďte v čem Málokdy se setkávám s lidmi, kteří se baví aplikacími počítačů, dalšími inspekčními službami
- Ne Nevím
- 7) Myslíte si, že jsou rizikovější profese, než je ta Vaše?
 Ano, uveďte jaká
- Ne Nevím
- 8) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovitosti?
 Ano Ne Nevím, ještě jsem se o to nezajímal/a
- 9) Za rizikovost Vaší budoucí profese si představujete, k základnímu platu, jako odpovídající finanční ohodnocení příplatek ve výši.
 5 – 10 tis. Kč 10 – 15 tis. Kč 15 – 20 tis. Kč
 Jiná možnost, uveďte částku, případně rozmezí od - do:
- 10) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je prestižním povoláním?
 Ano, čím společnosti v oboru IT, turistických službách, zdravotní a sociální péči
- Ne Nevím
- 11) Je podle Vás veřejnost o rizikovitosti Vaší profese dostatečně informována?
 Ano, uveďte masmédia
- Ne Nevím
- 12) Domníváte se, že jsou pro Vaši budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci? Ano Ne Nevím

B) VNÍMÁNÍ MOŽNÝCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI VÝKONU ODBORNÉ PRAXE

- 17) Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, pirsink na nezákrých částech těla, jako rizikové?
 Ano, je potřeba veškeré tyto věci před započítím odborné praxe sundat
 Ne, není potřeba je sundávat
 Sundám je, protože je to po mně požadováno, ale nepřemýšlím nad tím
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 18) Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?
 Ano
 Když si zrovna vzpomenu
 Pokud jsem upozorněn/a, tak si to hlídám
 Nevím

- 19) Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmost.
 Ano
 Ne
 Nevím

- 20) Při nástupu na odbornou praxi jste vždy řádně proškoleni/a a seznámeni/a s možnými pracovními riziky daného zařízení.
 Ano vždy
 Jen při prvním nástupu, pak už ne
 Ne
 Jak kdy

- 21) Školení BOZP v odborné praxi.
 Beru to jako povinnou součást odborné praxe
 Je potřeba se neustále seznamovat s možnými riziky na pracovišti
 Beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi prostě patří
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 22) Myslíte si, že Vám jsou při Vaší odborné praxi vytvořeny vhodné podmínky, např. ochranné pomůcky, dezinfekční a hygienické prostředky, ochranný oděv, pro Vaši bezpečnost před možnými pracovními riziky.
 Ne, zdůvodněte
 Ano
 Nevím
Je nám líto, že Vám nebylo vytvořeno žádné pracovní riziko, protože jsme v současnosti v období dovolené a nepracujeme.

- 23) Co uděláte, pokud byste zjistil/a při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika.
 Nahlásím danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi
 Nahlásím danou skutečnost ten den, ale až na konci odborné praxe
 Zhodnotím danou situaci a potom se rozhodnu, zda to nahlásím
 Pokud se nic nestane, tak si to nechám pro sebe

- 13) Jak vnímáte případné porušování BOZP ve Vaší profesi u kolegů profesionálů:

- Každý je zodpovědný sám za sebe
 Někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne
 Myslí si, že se nic takového v naší profesi neděje
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 14) Myslíte si, že při výkonu Vaší profese jste dostatečně legislativně ochráněni/a před možnými agresivními útoky lidí, kterým byste pomáhal/a (jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni)?
 Ano
 Ne
 Nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a

- 15) Přečtěte si následující příběh a zamyslete se, jak byste se zachoval/a Vy:
Po nahlášení dopravní nehody přijely na místo složky integrovaného záchranného systému (IŽS). Po vyhodnocení situace si začaly složky IŽS plnit své povinnosti. Zachráněni a hasiči společně vyprošťovali z vozidla řidiče, který byl ve voze zaklíněn. Jeho opily spolujezdec, který měl jen lehké oděnění, náhle suravě napadl zachráněného a hasiče, kteří řidiče z vozidla vyprošťovali.
 Snažil/a bych se sám/a ubránit agresivnímu útoku a pokračoval/a bych dále ve své práci
 Okamžitě bych přestal/a vykonávat svoji práci a požádal/a bych o pomoc přítomné kolegy
 Využil/a bych pomoci Policie ČR a po spacifickování agresivního jedince, bych pokračoval/a ve své práci
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 16) V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vašeho pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědí „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	ANO	NE	NEVÍM	STUPEŇ NEBEZPEČNOSTI
Dopravní nehoda při cestě k zásahu	X			3
Úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následku)	X			4
Úmrtí při výkonu povolání	X			1
Úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod)	X			3
Jiná možnost, uveďte				

28) Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

STRUČNÝ POPIS RIZIKA	ZHODNOCENÍ RIZIKA
Používání chráničů sluchu při práci s kompresorem.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
Používání ochranných brýlí a rukavic při práci s dezinfekčními prostředky.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
<i>Průtoková pacientská a environmentální MRSA na oš. a nádobami na přepravu. Až 100% environmentální</i>	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo

III. Prostor pro Vaše náměty a připomínky

.....

Děkuji za Vaš čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku.

Luboš Vavro

24) Jak byste postupoval/a v případě, kdybyste viděl/a, že Vaš spolužák/spolužačka porušil/a, nebo porušuje při odborné praxi BOZP.

- Pouze ho/ji upozorním na dané porušení BOZP a dále si toho nebudu všímat
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a pohlidám nápravu, a nikdy to nebudu hlásit
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a nahlásím vše odpovědné osobě, která vede odbornou praxi
- Nevšímám si druhých, každý je zodpovědný sám za své konání

25) Domníváte se, že dokážete předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech v odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Nevím, nepřemýšlel/a jsem ještě nad tím

26) Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	MÍRA RIZIKA
Práce s otevřeným ohněm v blízkosti hořlavých látek.	5
Záměna zdravotních karet pacientů.	5
<i>kontakty A pacienty a infekčními chorobami</i>	<i>5</i>
<i>kontakty A biologickým materiálem</i>	<i>4</i>
<i>kontakty A matčičnými pracovištěmi KZ</i>	<i>15</i>
<i>kontakty A agenturními pracovištěmi</i>	

27) Myslete si, že by bylo potřeba v rámci větší bezpečnosti, na Vašem pracovišti, ještě něco změnit - vylepšit.

- Ano, co a jak *kontakty s biologickým materiálem, práce s kontakty pracoviště KZ při práci*
- Ne
- Nevím

Příloha č. 6:

Ukázka vyplněného dotazníku žákem studijního oboru Strojník požární techniky

Pracovní rizika vybraných profesí

Vážený respondente,

tento dotazník je anonymní a získané údaje budou sloužit pouze pro vypracování praktické části mojí bakalářské práce na téma „Vnímání pracovních rizik žáků studijního oboru zdravotnický asistent a strojník požární techniky“.

Pozn.: V dotazníku křížkem vyberte pro Vás vždy jen jednu nejpřijatelnější odpověď. Pokud bude možno označit více odpovědí, bude u této otázky vždy upozornění, nebo jiná upřesňující informace.

I. Identifikační údaje

- 1) Pohlaví: žena muž
- 2) Studijní obor: zdravotnický asistent (zdravotní sestra) strojník požární techniky (hasič)
- 3) Ročník: I. ročník IV. ročník

III. Vlastní dotazník

- 4) Obor, který studujete, jste si vybral/a z důvodu (možno označit více odpovědí):
 Chci tímto způsobem pomáhat lidem
 Svoji budoucí profesi beru jako pokračování rodinné tradice
 Již na ZŠ jsem chodil/a do kroužku s tímto, nebo podobným zaměřením
 Je to dle mého mínění (náзору) prestižní povolání
 Myslím, že je má budoucí profese dobře finančně ohodnocena
 Jiný důvod, uveďte jaký
- 5) Věnujete se svému oboru, který studujete, i v rámci mimoškolních aktivit?
 Ano, uveďte název organizace, sdružení (zkrácený)
- Vaši funkci (pozici)
 Ne

A) VNÍMÁNÍ RIZIKOVOSTI SVÉ BUDOUCÍ PROFESE ZDRAVOTNÍ SESTRA A HASIČ

ŽÁKY VYBRANÉ ŠKOLY

- 6) Vnímáte svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?
 Ano, uveďte v čem *pro praktiku i pro nabídku*
 Ne *pro výběr na květinářku babičku*
- 7) Myslíte si, že jsou rizikovější profese, než je ta Vaše?
 Ano, uveďte jaká *střepně na místě 15 hodin*
 Ne Nevím
- 8) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovosti?
 Ano Ne Nevím, ještě jsem se o to nezajmal/a
- 9) Za rizikovost Vaší budoucí profese si představujete, k základnímu platu, jako odpovídající finanční ohodnocení příplatek ve výši.
 5 – 10 tis. Kč 10 – 15 tis. Kč 15 – 20 tis. Kč
 Jiná možnost, uveďte částku, případně rozmezí od - do:
- 10) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je prestižním povoláním?
 Ano, čím *společně s rodičůvými kády bdi*
 Ne *15 hodin* Nevím
- 11) Je podle Vás veřejnost o rizikovosti Vaší profese dostatečně informována?
 Ano, uveďte masmédia
 Ne Nevím
- 12) Domníváte se, že jsou pro Vaši budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci? Ano Ne Nevím

B) VNÍMÁNÍ MOŽNÝCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI VÝKONU ODBORNÉ PRAXE

- 17) Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplňky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, pírsink na nezakrytých částech těla, jako rizikové?
 Ano, je potřeba veškeré tyto věci před započítím odborné praxe sundat
 Ne, není potřeba je sundávat Nevím, asi podle druhu zrovna vykonávané práce
 Sundám je, protože je to po mně požadováno, ale nepřemýšlím nad tím
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 18) Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?
 Ano Když si zrovna vzpomenu Pokud jsem upozorněn/a, tak si to hlídám
 Nevím Ne

- 19) Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmostí.
 Ano Ne Nevím

- 20) Při nástupu na odbornou praxi jste vždy řádně proškolen/a a seznámen/a s možnými pracovními riziky daného zařízení. Ano vždy Jak kdy
 Jen při prvním nástupu, pak už ne Ne

- 21) Školení BOZP v odborné praxi.
 Beru to jako povinnou součást odborné praxe
 Je potřeba se neustále seznamovat s možnými riziky na pracovišti
 Beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi prostě patří
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 22) Myslíte si, že Vám jsou při Vaší odborné praxi vytvořeny vhodné podmínky, např. ochranné pomůcky, dezinfekční a hygienické prostředky, ochranný oděv, pro Vaši bezpečnost před možnými pracovními riziky. Ano Nevím
 Ne, zdůvodněte

- 23) Co uděláte, pokud byste zjistil/a při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika.
 Nahlásím danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi
 Nahlásím danou skutečnost ten den, ale až na konci odborné praxe
 Zhodnotím danou situaci a potom se rozhodnu, zda to nahlásím
 Pokud se nic nestane, tak si to nechám pro sebe

- 13) Jak vnímáte případné porušování BOZP ve Vaší profesi u kolegů profesionálů:

- Každý je zodpovědný sám za sebe Pokud se nic nestane, tak je to možné
 Někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne Myslím si, že se nic takového v naší profesi neděje

- Jiná možnost, uveďte jaká
- 14) Myslíte si, že při výkonu Vaší profese jste dostatečně legislativně ochráněn/a před možnými agresivními útoky lidí, kterým byste pomáhal/a (jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni)?
 Ano Ne Nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a

- 15) Přetřete si následující příběh a zamyslete se, jak byste se zachoval/a Vy:
Po nahlášení dopravní nehody přijely na místo složky integrovaného záchranného systému (IŽS). Po vyhodnocení situace si začaly složky IŽS plnit své povinnosti. Záchranáři a hasiči společně vyprošťovali z vozidla řidiče, který byl ve voze zaklíněn. Jeho opílil spolujezdec, který měl jen lehké odřeniny, náhle surově napadl záchranáře a hasiče, kteří řidiče z vozidla vyprošťovali.

- Snažil/a bych se sám/a ubránit agresivnímu útoky a pokračoval/a bych dále ve své práci
 Okamžitě bych přestal/a vykonávat svoji práci a požádal/a bych o pomoc přítomné kolegy
 Využil/a bych pomoci Policie ČR a po spacificování agresivního jedince, bych pokračoval/a ve své práci
 Jiná možnost, uveďte jaká

- 16) V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vašeho pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědi „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	ANO	NE	NEVÍM	STUPEŇ NEBEZPEČNOSTI
Dopravní nehoda při cestě k zásahu	X			3
Úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků)		X		1
Úmrtí při výkonu povolání	X			5
Úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod)	X			4
Jiná možnost, uveďte				

24) Jak byste postupoval/a v případě, kdybyste viděl/a, že Váš spolužák/spolužačka porušil/a, nebo porušuje při odborné praxi BOZP.

- Pouze ho/ji upozorním na dané porušení BOZP a dále si toho nebudu všímat
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a poohlídám nápravu, a nikde to nebudu hlásit
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a nahlásím vše odpovědné osobě, která vede odbornou praxi
- Nevšímám si druhých, každý je zodpovědný sám za své konání

25) Domníváte se, že dokážete předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech v odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Nevím, nepřemýšlel/a jsem ještě nad tím

26) Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	MÍRA RIZIKA
Práce s otevřeným ohněm v blízkosti hořlavých látek.	5
Záměna zdravotních karet pacientů.	5
<i>kontrolní otázky</i>	5
<i>kontrolní na pilky</i>	4

27) Myslíte si, že by bylo potřeba v rámci větší bezpečnosti, na Vašem pracovišti, ještě něco změnit - vylepšit.

- Ano, co a jak
- Ne
- Nevím

28) Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

STRUČNÝ POPIS RIZIKA	ZHODNOCENÍ RIZIKA
Používání chráničů sluchu při práci s kompresorem.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
Používání ochranných brýlí a rukavic při práci s dezinfekčními prostředky.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
<i>počítání - gumovik proctidur při práci s dehtem</i>	☒ není řešeno ☐ je přehlíženo
<i>počítání kordobajců hubavce při práci s pilou</i>	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo

III. Prostor pro Vaše náměty a připomínky

.....

.....

.....

.....

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku.

Luboš Vavro

Pracovní rizika vybraných profesí

Vážený respondente,

tento dotazník je anonymní a získané údaje budou sloužit pouze pro vypracování praktické části mojí bakalářské práce na téma „Vnímání pracovních rizik žáků studijního oboru zdravotnický asistent a strojník požární techniky“.

Pozn.: V dotazníku křížkem vyberte pro Vás vždy jen jednu nejpřijatelnější odpověď. Pokud bude možno označit více odpovědí, bude u této otázky vždy upozornění, nebo jiná upřesňující informace.

I. Identifikační údaje

- 1) Pohlaví: žena muž
- 2) Studijní obor: zdravotnický asistent (zdravotní sestra) strojník požární techniky (hasič)
- 3) Ročník: I. ročník IV. ročník

III. Vlastní dotazník

- 4) Obor, který studujete, jste si vybral/a z důvodu (možno označit více odpovědí):

- Chci tímto způsobem pomáhat lidem
- Svoji budoucí profesi beru jako pokračování rodinné tradice
- Již na ZŠ jsem chodil/a do kroužku s tímto, nebo podobným zaměřením
- Je to dle mého mínění (názoru) prestižní povolání
- Myslím, že je má budoucí profese dobře finančně hodnocena
- Jiný důvod, uveďte jaký

- 5) Věnujete se svému oboru, který studujete, i v rámci mimoškolních aktivit?

Ano, uveďte název organizace, sdružení (zkrácený) *SDH RADOVICE*

Vaši funkci (pozici) *HASIČ*

Ne

A) VNÍMÁNÍ RIZIKOVOSTI SVÉ BUDOUCÍ PROFESE ZDRAVOTNÍ SESTRA A HASIČ ŽÁKY VYBRANÉ ŠKOLY

- 6) Vnímáte svoji budoucí profesi jako více rizikovou, než ostatní profese?

Ano, uveďte v čem *PRO ZÁCHRANU ŽIVOTA RISKUJEME SVOU ŽIVOTY*

Ne Nevím

- 7) Myslíte si, že jsou rizikovější profese, než je ta Vaše?

Ano, uveďte jaká *VYŠKOVÉ PRÁCE NA ZANĚ, AČER*

Ne Nevím

- 8) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je dostatečně finančně ohodnocena vzhledem ke své rizikovitosti?

Ano Ne Nevím, ještě jsem se o to nezajmal/a

- 9) Za rizikovitost Vaší budoucí profese si představujete, k základnímu platu, jako odpovídající finanční ohodnocení příplatek ve výši.

5 – 10 tis. Kč 10 – 15 tis. Kč 15 – 20 tis. Kč

Jiná možnost, uveďte částku, případně rozmezí od - do:

- 10) Domníváte se, že Vaše budoucí profese je prestižním povoláním?

Ano, čím

Ne Nevím

- 11) Je podle Vás veřejnost o rizikovitosti Vaší profese dostatečně informována?

Ano, uveďte masmédia

Ne Nevím

- 12) Domníváte se, že jsou pro Vaši budoucí profesi důležitá další speciální školení v rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci? Ano Ne Nevím

13) Jak vnímáte případné porušování BOZP ve Vaší profesi u kolegů profesionálů:

- Každý je zodpovědný sám za sebe Pokud se nic nestane, tak je to možné
 Někdy se tomu porušení člověk prostě nevyhne Myslím si, že se nic takového u naší profese neděje
 Jiná možnost, uveďte jaká Při porušení pravidel BOZP u kolegy.....

14) Myslíte si, že při výkonu Vaší profese jste dostatečně legislativně ochráněni/a před možnými agresivními útoky lidí, kterým byste pomáhal/a (jsou útočníci za své činy dostatečně potrestáni)?
 Ano Ne Nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a
Má si sítě kolegy

15) Přechtěte si následující příběh a zamyslete se, jak byste se zachoval/a Vy:
Po nahlášení dopravní nehody přijely na místo složky integrovaného záchranného systému (IŽS). Po vyhodnocení situace si začaly složky IŽS plnit své povinnosti. Záchranáři a hasiči společně vyprošťovali z vozidla řidiče, který byl ve voze opilý spolujezdec, který měl jen lehké odřeniny, náhle surrově napadl záchranáře a hasiče, kteří řidiče z vozidla vyprošťovali.

- Snažil/a bych se sám/a ubránit agresivnímu útoku a pokračoval/a bych dále ve své práci
 Okamžitě bych přestal/a vykonávat svoji práci a požádal/a bych o pomoc přítomné kolegy
 Využil/a bych pomoci Policie ČR a po spacificování agresivního jedince, bych pokračoval/a ve své práci
 Jiná možnost, uveďte jaká

16) V tabulce označte křížkem, zda je níže uvedené riziko, z Vašeho pohledu, možným rizikem při výkonu Vaší profese (pozn. v posledním sloupci, u odpovědi „ANO“, uveďte možný stupeň nebezpečnosti, v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	ANO	NE	NEVÍM	STUPEŇ NEBEZPEČNOSTI
Dopravní nehoda při cestě k zásahu	X			3
Úraz při výkonu plnění svých povinností (bez následků)	X			2
Úmrtí při výkonu povolání	X			3
Úraz při výkonu povolání s trvalými následky (invalidní důchod) Jiná možnost, uveďte	X			3

3

B) VNÍMÁNÍ MOŽNÝCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI VÝKONU ODBORNÉ PRAXE

17) Vnímáte v rámci BOZP při své odborné praxi doplnky např. hodinky, prstýnky, řetízky, náramky, prstínky na nezakrytých částech těla, jako rizikové?

- Ano, je potřeba veškeré tyto věci před započítím odborné praxe sundat
 Ne, není potřeba je sundávat Nevím, asi podle druhu zrovna vykonávané práce
 Sundám je, protože je to po mně požadováno, ale nepřemýšlím nad tím
 Jiná možnost, uveďte jaká

18) Dodržujete pravidla bezpečné práce v době odborné praxe?

- Ano Když si zrovna vzpomenu Pokud jsem upozorněn/a, tak si to hládám
 Nevím Ne

19) Dodržování pravidel bezpečné práce, v době odborné praxe, je pro Vás už samozřejmostí.

- Ano Ne Nevím

20) Při nástupu na odbornou praxi jste vždy řádně proškolen/a a seznámen/a s možnými pracovními riziky daného zařízení.

- Ano vždy Jak kdy
 Jen při prvním nástupu, pak už ne Ne

21) Školení BOZP v odborné praxi.

- Beru to jako povinnou součást odborné praxe
 Je potřeba se neustále seznamovat s možnými riziky na pracovišti
 Beru to jako nutné zlo, které k odborné praxi prostě patří
 Jiná možnost, uveďte jaká

22) Myslíte si, že Vám jsou při Vaší odborné praxi vytvořeny vhodné podmínky, např. ochranné pomůcky, dezinfekční a hygienické prostředky, ochranný oděv, pro Vaši bezpečnost před možnými pracovními riziky.

- Ano Nevím
 Ne, zdůvodněte

23) Co uděláte, pokud byste zjistil/a při odborné praxi nějaká nová pracovní rizika.

- Nahlásím danou skutečnost okamžitě nadřízené osobě, která vede odbornou praxi
 Nahlásím danou skutečnost ten den, ale až na konci odborné praxe
 Zhodnotím danou situaci a potom se rozhodnu, zda to nahlásím
 Pokud se nic nestane, tak si to nechám pro sebe

4

24) Jak byste postupoval/a v případě, kdybyste viděl/a, že Váš spoližák/spoližkačka porušil/a, nebo porušuje při odborné praxi BOZP.

- Pouze ho/ji upozorním na dané porušení BOZP a dále si toho nebudu všímat
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a pohlidám nápravu, a nikde to nebudu hlásit
- Upozorním ho/ji, vysvětlím mu/ji nebezpečnost jeho/jejího konání a nahlásím vše odpovědné osobě, která vede odbornou praxi
- Nevšímám si druhých, každý je zodpovědný sám za své konání

25) Domníváte se, že dokážete předvídat možná rizika porušení pravidel BOZP při praktických činnostech v odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Nevím, nepřemýšlel/a jsem ještě nad tím

26) Do tabulky napište, jaká jsou z Vašeho pohledu možná rizika při výkonu odborné praxe na Vašem pracovišti (pozn. v posledním sloupci uveďte stupeň míry rizika Vámi zapsaných rizik v rozmezí 1 – 5, kdy 1 je nejmenší riziko, 3 střední riziko a 5 největší riziko).

MOŽNÉ RIZIKO	MÍRA RIZIKA
Práce s otevřeným ohněm v blízkosti hořlavých látek.	5
Záměna zdravotních karet pacientů.	5
PRÁCE S TOČIVÝMI STROJI	4
PRÁCE S KLADIVEM	5

27) Myslíte si, že by bylo potřeba v rámci větší bezpečnosti, na Vašem pracovišti, ještě něco změnit - vylepšit.

- Ano, co a jak
- Ne
- Nevím

28) Co by se podle Vás mělo zlepšit v rámci bezpečnosti práce při výkonu odborné praxe žáků na Vašem pracovišti, tj. bezpečnostní rizika, která podle Vás buď nejsou řešena, nebo jsou přehlížena.

STRUČNÝ POPIS RIZIKA	ZHODNOCENÍ RIZIKA
Používání chráničů sluchu při práci s kompresorem.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
Používání ochranných brýlí a rukavic při práci s dezinfekčními prostředky.	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
POUŽÍVÁNÍ BRÝLÍ PŘI PRÁCI S VRTAČKAMI	☐ není řešeno ☒ je přehlíženo
POUŽÍVÁNÍ RUKAVIC PŘI PRÁCI SE SVAŘECÍM ZAŘÍZENÍM	☒ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo
	☐ není řešeno ☐ je přehlíženo

III. Prostor pro Vaše náměty a připomínky

.....

.....

.....

.....

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku.

Luboš Vavro